БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 259 (4358)
13 НОЯБРЬ, 1980 й.
ПАЙШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлиси тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

12 ноябрь куни Тошкентда ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессияси ўз ишини давом эттирди.

Депутатлар «Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Совети тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳаси ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари депутат **Г. М. Орлов**нинг докладини тингладилар.

Бу масалани муҳокама қилишда депутатлардан **Ж. Ҳасанов** (158-Булоқбоши сайлов округи), **С. Т. Тошқулов** (97-Паркент сайлов округи), **Ю. С. Шкрябин** (192-Кармана сайлов округи), **Э. Мадраҳимов** (438-Янгиқишлоқ сайлов округи) қатнашдилар.

Олий Совет «Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Совети тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунини ҳамда уни кучга киритиш тартиби ҳақидаги қарорни бир овоздан қабул қилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат **Г. Қ. Ҳайдарова** «Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида» доклад қилди.

Сессия ўз тасдиғига тақдим этилган фармонларни бир овоздан тасдиқлади, тегишли қонунлар ва қарорлар қабул қилди.

Шу билан ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

XXVI

ПОЙТАХТ ИШЧИЛАР СИНФИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ, ДЕБ РАПОРТ БЕРМОҚДА

ТОШКЕНТЛИКЛАР МЕҲНАТ ЗАФАРИ

Кеча шаҳар партия комитетида пойтахт меҳнаткашлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Тошкент шаҳар партия комитетига, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига катта меҳнат ғалабаси — асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича ўнинчи беш йиллик топшириғи муддатидан илгари бажарилганлиги муносабати билан юборган табригига бағишланган митинги бўлиб ўтди.

Тантанали митингни очган шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **У. У. Умаров** биринчи сўзни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **И. Г. Анисимкин**га беради. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг табрик хатини ўқиб эшиттиради.

И. Г. Анисимкин тошкентликларнинг КПСС XXV съезди белгилаб берган социал-иқтисодий ривожлантириш программасига биноан ўнинчи беш йилликда мамлакатда амалга оширилаётган коммунистик қурилишдаги катта ҳиссасини таъкидлаб, «ўнлар ташаббуси»га қўшилиб, икки беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажарган ишлаб чиқариш илғорларига алоҳида миннатдорчилик билдирди. У шаҳар меҳнаткашларига Ватанимизнинг гуллаб-яшнаши йўлидаги меҳнатларида янгидан-янги ижодий муваффақиятлар тилади. Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров табрик мактубида шаҳар меҳнаткашларининг ютуқлари юқори баҳоланганлиги учун митинг қатнашчилари, Тошкентнинг барча меҳнаткашлари номидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига, республика Министрлар Советига, шахсан Шароф Рашидович Рашидовга чин дилдан ташаккур изҳор этди.

— Ҳозирги ғалабамизни,— деди Учқун Умарович,— биз ишчилар, инженер-техник ходимларнинг беқиёс меҳнатсеварлиги ва маҳорати, шаҳардаги партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг катта сиёсий ва ташкилотчилик ишлари, шунингдек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва область партия комитети томонидан амалга оширилаётган изчил раҳбарлик натижаси деб биламиз.

Бу ютуқларимизнинг асосида,— деб давом этди нотиқ, — шунингдек, умумхалқ социалистик мусобақасининг роли тобора ўсиб бораётганлиги ҳам ётибди.

Бугунги кунда 80 мингдан ортиқ ишлаб чиқариш илғори ва новатори ўн биринчи беш йиллик ҳисобига, кўпгина кишилар эса ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига ишлаяпти.

Шаҳарнинг индустриал қуввати беш йиллик мобайнида ҳар томонлама ўсди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши 41,6 процентни ташкил этди. Бунга асосан меҳнат унумдорлигини юксалтириш орқали эришилди.

Капитал қурилиш, транспорт, алоқа, маиший хизмат кўрсатиш ҳамда шаҳар хўжалигининг бошқа соҳаларини ривожлантиришда ҳам катта ютуқларга эришилди. Қурилиш коллективлари 2,3 миллион сўмлик капитал маблағни ўзлаштирдилар, 3,2 миллион квадрат метр турар жой қурилди.

У. У. Умаров шаҳар партия ташкилоти, Тошкент шаҳар ижроия комитети номидан давлат планларини муддатидан илгари бажарилишини таъминлаган социалистик мусобақа ташаббускорларига, шаҳар меҳнат коллективларига қизғин миннатдорчилик билдирди. Ўз нутқида у меҳнатга коммунистик муносабат намуналарини кўрсатаётган, социалистик турмуш тарзи рамзи бўлиб қолаётган кишилар тобора кўпайиб бораётганликларини, бу эса, бизнинг ўнинчи беш йилликдаги ишимизнинг муҳим якуни, ўн биринчи беш йилликдаги янги муваффақиятларимиз гарови эканлигини таъкидлади.

Шаҳарнинг меҳнат коллективлари КПСС Марказий Комитети октябрь (1980 йил) Пленуми қарорларидан илҳомланиб, давлат планларини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани кенгайтираяптилар. Бунда энг юксак сўнгги натижаларга, ҳар бир меҳнат коллективининг ишидаги сифат кўрсаткичларини оширишга эътиборни қаратмоқдалар. Митингда бу ҳақда Ҳамза район партия комитетининг биринчи секретари **Ф. Нажмиддинов**, «Миконд» заводи созловчиси, цех партия ташкилоти секретари **Т. Богдашкина**, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори **Б. Эргашев**, «Висотстрой» тресты партия комитетининг секретари **В. Дорохов**, «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори **В. Қобулов** ва бошқалар гапирдилар.

Пойтахт меҳнаткашлари съездолди мусобақасида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, тежамкорлик режимига қатъий амал қилиш, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш йўлида қунт билан кураш олиб боришяпти. Беш йиллик мобайнида бу борада талайгина ишлар қилинди, лекин яна ҳали кўп иш қилиш керак. Шунинг учун ҳам митинг қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг табрик Хатида таъкидланган ютуқлардан қувониш билан бирга, шаҳарнинг ишлаб чиқариш коллективлари қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажаришга — йиллик программани 23 декабрда адо этишга, қўшимча 10 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга, бутун куч-ғайратларини сарфлаб, ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумидаги катта нутқида, 1981 йил учун белгиланган, СССР Олий Совети тўртинчи сессияси тасдиқлаган планларда аниқ белгиланган вазифаларнинг бажарилишига ёрдам беришга қатъий аҳд қилганликларини изҳор этдилар.

Митинг қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети номига табрик мактуби қабул қилиб, унда партияга, республика ҳукуматига меҳнатларини юқори баҳолаганликлари учун миннатдорчилик билдирдилар ва коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини амалга ошириш йўлида бутун кучимиз, билимимиз, тажрибамиз, ижодий илҳомимизни бағишлаймиз ва КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини янги меҳнат ютуқлари билан кутиб оламиз, деб ишонтирдилар.

Митингда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Мусахонов** иштирок этди.

СУРАТДА: митинг қатнашчилари.
М. Нуриддинов фотоси.

ЙИЛЛИК ПЛАН — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ШАҲАР ИНДУСТРИЯСИ ОДИМИ

Ўзбекистон пойтахтининг саноат, транспорт ва алоқа корхоналари коллективлари саноат маҳсулоти реализация қилиш бўйича 1980 йилнинг январь-октябрь ойлари планини 101,9 процент бажарди. Меҳнат унумдорлиги топшириққа нисбатан 101,3 процентни ташкил этди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 106,7 процентни ташкил этган бўлса, меҳнат унумдорлиги 1979 йилнинг январь—октябрь ойларига нисбатан 5,0 процентга ўсди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг 77,6 процент ўсишига меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришилди.

Шаҳарнинг барча районлари товар-маҳсулот реализация қилиш бўйича давлат топшириқларини бажардилар.

Шаҳар районларида саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати ва планнинг бажарилиши қуйидаги маълумотлар билан изоҳланади:

Шаҳар районлари	Реализация бўйича планнинг бажарилиши (процентларда): 1980 йил октябрь ойида	Реализация бўйича планнинг бажарилиши (процентларда): 1980 йил январь — октябрь ойларида	Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати (процентларда): Реализация бўйича	Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати (процентларда): Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати (процентларда): Меҳнат унумдорлиги бўйича	1980 йилнинг январь —октябрь ойларида социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши (процентларда)
Шаҳар бўйича	103,1	101,9	105,7	106,7	105,0	106,3
Акмал Икромов	102,5	101,7	103,2	103,3	101,9	101,3
Киров	102,5	102,4	106,2	106,8	106,6	107,7
Куйбишев	100,7	101,2	101,9	103,7	102,3	101,6
Ленин	103,6	101,6	105,1	107,3	108,4	109,9
Октябрь	103,5	102,7	101,2	102,3	100,8	124,7
Собир Раҳимов	105,0	103,0	108,2	107,7	107,5	122,5
Сергели	107,1	101,6	107,9	111,6	104,0	85,5
Фрунзе	104,7	100,8	104,0	104,8	101,9	110,0
Чилонзор	102,9	103,2	110,0	109,8	107,6	106,1
Ҳамза	102,6	102,1	109,6	109,8	107,9	100,5

1980 йилнинг ўтган тўққиз ойи мобайнида Тошкент саноати пландан ташқари 47 миллион 453 минг сўмлик, шу жумладан: Акмал Икромов райони 1636 минг сўмлик, Киров райони 3338 минг сўмлик, Куйбишев райони 5030 минг сўмлик, Ленин райони 4505 минг сўмлик, Октябрь райони 4677 минг сўмлик, Собир Раҳимов райони 5756 минг сўмлик, Сергели райони 2009 минг сўмлик, Фрунзе райони 2584 минг сўмлик, Чилонзор райони 2068 минг сўмлик, Ҳамза райони 15850 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

Трактор, машинасозлиқ, электротехника, электрон-техника, 4-темир-бетон буюмлари, «Компрессор», чинни, 10-автомобиль ремонти, синтетик ювиш воситалари, қурилиш министрлигининг асфальт-бетон, электр жиҳоз буюмлари заводлари; «Ўзбексельмаш», «Чевар» тикувчилик, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик, «Малика» трикотаж, Тошкент мармар, металлни қайта ишлаш ишлаб чиқариш бирлашмалари; тамаки, мебель ойналари, ўйинчоқлар, кўн-галантерея буюмлари, упа-элик фабрикалари, «Турист», қурилиш саноати материаллари, 2- ва 4-дон маҳсулотлари, 2-уйсозлик комбинатлари коллективлари маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича юксак суръатларга эришдилар.

Ўзларининг шартнома мажбуриятларини амалга оширишиб, кўпгина корхоналар муҳим бўлган халқ хўжалик буюмлари ишлаб чиқариш топшириқларини муваффақиятли уддаладилар.

Комсомол аъзоси Маҳфуза Исомиддинова икки йилдан буён Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилмоқда. У қисқа муддатда чеварлик сирларини ўрганди. Ҳозирда ишлаб чиқариш планини 180 процент бажармоқда.
СУРАТДА: М. Исомиддинова.
Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

ПАРТИЯ СЪЕЗДИНИ УЛУҒЛАБ

Шу кунларда шаҳримиздаги барча ишлаб чиқариш корхоналарининг маданият саройлари қошида ишлаб турган бадиий ҳаваскорлик коллективлари КПССнинг XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездига муносиб совға тайёрлаш мақсадида янги концерт программалари устида ишламоқдалар.

БУГУН

«Қизил тонг» тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг маданият саройида ана шу ҳаваскорлар коллективларнинг асосий репетицияси бўлиб ўтди. Унда Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Парвоз» ва «Веснушки», тўқимачилар маданият саройининг рубобчилар ансамбли, электрон-техника корхонасининг «Бахтли болалик», Тошкент Давлат университетининг «Баёт», ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институтининг «Ором» ансамбллари ўзларининг маҳоратларини намойиш этдилар. Улар Улуғ Октябрни, Коммунистик партияни, қудратли Совет Иттифоқини, мамлакатимиз халқларининг метиндек дўстлигини, улуғвор ўнинчи беш йилликнинг зарбдорларини улуғловчи музика ва қўшиқларни ижро этдилар.

Бу ҳаваскорлик коллективлари шу ҳафтанинг ўзида Свердлов номли концерт залида партия съездларига бағишланган катта концерт программасини томошабинларнинг кенг даврасига тақдим қиладилар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Кекконен 12 ноябрда расмий визит билан Москвага келди. Шу куни Кремлда Совет — Финляндия музокаралари бўлиб ўтди.

● «Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани тўғрисида» ҳамда «Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети тўғрисида» ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессиясида қабул қилинган Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Қонунлари эълон қилинган.

● ФУТБОЛ

САФАРДАГИ ҒАЛАБА

Кеча Тошкентнинг «Пахтакор» командаси футбол бўйича СССР чемпионатининг навбатдаги турида Ереван шаҳрида маҳаллий «Арарат» командаси билан куч синашди. Учрашувнинг 21-минутида А. Якубик киритган ягона тўп ҳамшаҳарларимизга ғалаба келтирди.

Кеча бўлган яна икки учрашувда қуйидаги натижалар қайд этилди: МАСК — «Карпати» (Львов) — 2:0, «Қайрат» — «Динамо» (Тбилиси) — 0:0.

Вагонлар бир минут ҳам бекор турмасин

Ҳамкорликда ҳал этайлик

Темир йўл транспорти ишини яхшилаш тўғрисидаги партия ва ҳукуматимиз қарорларини бажара бориб, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Тошкент темир йўл бўлинмаси билан ҳамкорликда бу борада сезиларли ютуқларга эришди. Жумладан, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан станцияларда юкларни тушириб олиш ўрта ҳисобда кунига 28 вагонга, тунги пайтларда эса икки процентга ўсди. Акмал Икромов, Чилонзор, Киров ва Октябрь районларидаги станцияларда, шунингдек Собир Раҳимов, Ҳамза ва Салор станцияларида бўшатилмай қоладиган вагонлар сони камайди.

Бироқ, вагонларни бўшатиш ишлари ҳали кўнгилдагидек эмас. Шаҳардаги кўпгина саноат корхоналари ва ташкилотлар белгиланган вақтда вагонларни бўшатиб олмаяптилар. Натижада кун охиригача 15 — 20 та вагон бўшатилмай қоляпти.

Худди шундай аҳвол корхона ва ташкилотларнинг территориялари ва темир йўл шахобчаларида кўзга ташланмоқда. Йилнинг ўтган тўққиз ойи мобайнида нормадан ташқари ушлаб қолиш ҳоллари 500 минг вагондан зиёдни ташкил этди. Юк олувчилар 820 минг сўмлик жарима тўладилар.

Ишлар Ҳамза, Куйбишев ва Ленин районларида қониқарсиз йўлга қўйилган. «Узмясомолторг» шаҳар идораси, 1-йирик панелли уйсозлик заводи, «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси, «Союзхимреактив» идораси, тўқимачилик комбинатининг бирлашган транспорт хўжалиги, «Узвторцветмет», пластмасса буюмлари, экскаватор заводлари ва «Узвторчермет» бирлашмасининг ишлаб чиқариш участкаси вагонларнинг нормадан ташқари туриб қолишига йўл қўймоқдалар. Юқоридаги саноат корхоналари ва ташкилотлар, марказлашган усулда юк ташиш тресты станциялардан контейнер ва юкларни ўз вақтида ташиб келтиришни таъминламаяптилар. Айниқса, вагонлар ва контейнерлар Тошкент-товар, Шумилов ва Сергели станцияларида тўлиб-тошиб кетди.

Биргина Тошкент-товар станциясидан бир кунда минг тоннадан зиёд юк ва 600— 900 та контейнер ташиб келтирилиши керак. Ваҳоланки, амалда 350— 400 тонна юк ва 350 — 450 та контейнер ташилмоқда. Шумилов станциясидан ўрта ҳисобда юк олувчилар 150—200 ўрнига 36 контейнерни олиб кетишяпти. Сергели станциясида 17 сентябрдан буён «Узэнерголегпром» корхоналари учун келтирилган асбоб-ускуналар тўла иккита вагон турибди, 30 сентябрдан буён эса «Ремстроймонтаж» трестининг машина ва асбоб-ускуналари ортилган вагон, комплектлаштириш ва металл конструкция билан таъминлаш идорасининг прицеплари бешта платформани эгаллаб ётибди, 27 сентябрдан буён Тошкент шаҳар маҳаллий саноатининг ремонт-қурилиш бошқармаси вагончалари ортилган иккита вагон ҳам шу ерда турибди.

Корхона ва ташкилот раҳбарлари вагонларнинг бекор туриб қолиш ҳолларини қисқартиришга қаратилган тадбирларни қайта кўриб чиқишлари, қўшимча тадбирларни ишлаб чиқишлари, шу билан бирга халқ хўжалик юкларини тушириб олиш учун ҳаракатдаги қўшимча состав резервларини ташкил этишлари лозим.

Темир йўл транспорти ходимлари ҳам ўз навбатида станциялардаги ишларни ўнгламоқлари керак. Уларнинг ишида ҳам бир қатор камчиликлар бор. Масалан, ҳамма жойда ҳам станцияга юкнинг келганлиги ҳақида юк олувчини хабардор қилиш ишлари яхши йўлга қўйилган деб бўлмайди. Ана шундай жиддий камчилик туфайли, яъни шаҳар телефон алоқаси йўқлиги сабабли Сергели станцияси «изтироб» чекмоқда. Ички алоқа ҳам бу ерда яхши йўлга қўйилмаган.

Шунингдек станцияларда юкни тушириб олиш учун вагонларни келтириш ҳам ўз вақтида бажарилмаяпти. Бундай ҳол албатта, юкни тушириб олишга маълум даражада халақит бермоқда.

Фақат темир йўл транспорти ходимлари ва мижозларнинг умумий кучлари, ёрдами билан юк ташиш ишларини жонлантириш, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми қарорларини муваффақиятли амалга ошириш мумкин.

А. ТУРСУНОВ,
Тошкент темир йўл бўлинмаси вакили, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети қошидаги вагонларни бўшатиш бўйича шаҳар штаби аъзоси.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

ОЗОДАЛИК УНУТИЛГАЧ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Х. Ё. Ёқубжонова раислигида ўтган санитария ободончилиги бўйича шаҳар штабининг навбатдаги йиғилишида шаҳримиздаги озиқ-овқат магазинларида озодалик ва тартибга қандай риоя қилинаётганлиги масаласи кўрилди. Санитария қоидаларига риоя қилмаётган савдо корхоналарининг раҳбарлари қаттиқ жавобгарликка тортилди.

Собир Раҳимов райпишчеторгига қарашли 16/1 магазинда жуда кўп камчиликлар мавжуд. Бу ерда пештахталар чанг билан қопланган, ремонтга муҳтож. Озиқ-овқатларни сақлаш қоидаси қўпол равишда бузилмоқда, савдо зали эса омборхонага айлантирилган. Шаҳар штаби қарорига биноан магазин мудири Х. Маҳкамов ишдан четлаштирилди. Райпишчеторг раҳбарларининг назоратни сусайтириб юборганликлари қайд этилди.

Киров райпишчеторгига қарашли 39-магазинда ҳам аҳвол шундай. Бино аллақачон ремонтга муҳтож. Омборхоналар, қадоқлаш ва бошқа бўлимлар ҳар хил моллар билан тиқиштириб ташланган. Нон сотиш бўлимида вилка йўқ, пештахталарда эса муддати ўтиб кетган бир қанча маҳсулотлар тахлаб қўйилган. «Ташплодовощ» бирлашмасига қарашли Октябрь район улгуржи-чакана савдо идорасининг 8-магазинида қишга тайёргарлик кўрилмаган. Бу ерда қўл ювадиган жой йўқ, қишлоқ хўжалик неъматлари сортлашга ажратилмасдан сотилади, территория эса ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Ҳамза райпишчеторгига қарашли 8, Куйбишев райпишчеторгига қарашли 71, «Гастроном»га қарашли 33-магазинларда ремонт ишлари ўз вақтида бажарилмаган.

Шаҳар штаби санитария қоидаларига риоя қилмаётганларни жавобгарликка тортиб, савдо шахобчаларида қисқа муддат ичида намунали тартиб ўрнатишни таклиф этди.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

НАМИБИЯ ТЕВАРАГИДАГИ НАЙРАНГЛАР

Намибия халқи билан халқаро бирдамлик ҳафталиги давомида бутун дунёнинг тараққийпарвар жамоатчилиги Жанубий Африка оккупациячиларининг шу мамлакат территориясидан чиқиб кетишини яна талаб қилди. Жанубий Африка Республикасининг маъмурлари эса бу ҳафталикни ўзларича, яъни ирқчиларча нишонладилар. Претория ҳукмдорлари БМТ делегацияси билан Жанубий Африка Республикасининг ҳукумати ўртасида Намибияга мустақиллик бериш тўғрисидаги музокараларнинг навбатдаги даврасини барбод қилдилар.

Шундай бўлиши ҳам табиий эди: ирқчилар шу музокараларни барбод қилиш ва Намибиянинг ер ости бойликларини мустамлакачиларга хос гарзда талаш учун яна вақт олиш мақсадидагина музокара столи ёнига ўтирган эдилар.

БМТнинг қарорларида Намибия проблемасини ҳал этиш йўли аниқ белгиланган. Бу йўл-Намибияни оккупация қилишни тўхтатишдан ва Жанубий Африка Республикасининг шу территориядан чиқиб кетишидан, мамлакатга сўзсиз мустақиллик беришдан, унинг территориал бутунлиги ва суверенитетини таъминлашдан иборат. Жанубий Африка Республикасининг қўшинлари Намибияни қонунга хилоф равишда оккупация қилиб турганлиги халқаро анжуманларда халқаро тинчликка ва хавфсизликка таҳлика солувчи агрессия ҳаракати деб неча марталаб қораланди.

Бироқ, империализм ва янги мустамлакачилик кучлари намибияликларнинг озодликка эришиш йўлига янги-янги тўсиқлар қўйиш мақсадида БМТ қарорлари бажарилишига имкон бермаяптилар. Жанубий Африка Республикасининг ирқчилари Намибия халқига қарши жабр-зулмни кучайтирмоқдалар.

Претория маъмурларининг БМТ ва жаҳон тараққийпарвар жамоатчилиги талабини писанд қилмасликларига нималар имкон бераётгани яхши маълум. Бу— Жанубий Африка Республикасидаги апартеид режимининг, унинг Намибиядаги мустамлакачилик сиёсатини бамисоли қалқондек ҳимоя қилиб турган энг катта империалист давлатларнинг сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий мададкорлигидир. АҚШ ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари сиёсатида 80-йиллар арафасида рўй берган милитаристлик тенденциянинг кучайиши муносабати билан империалист доираларнинг бу йўли айниқса равшан бўлиб қолди.

Ҳозирги вақтда АҚШ Африка қитъасида ўзининг ҳарбий стратегик манфаатларини биринчи ўринга чиқариб қўйиб, бениҳоя хатарли сиёсат ўтказмоқда. У айни шу мақсадда Намибияга мустақиллик бериш тўғрисидаги масалани доимо пайсалга солаберишни кўзламоқда.

Совет жамоатчилиги Жанубий Африка Республикасида давлат сиёсати даражасига чиқариб қўйилган ва Намибияда ўрнатилаётган апартеид сиёсатини бутунлай рад қилади. Совет кишилари Африка жанубида ирқчи режимнинг мавжудлигини шу қитъадагина эмас, шу билан бирга бутун дунёда ҳам тинчлик ва хавфсизликка солинаётган дағдаға деб билмоқдалар. Айни шу нарса Африка қитъасининг жанубида ирқчиликни тугатиш проблемасини жаҳон жамоатчилигининг энг муҳим халқаро вазифаларидан бирига айлантириб қўймоқда.

С. КУЛИК,
ТАСС шарҳловчиси.

Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар

ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН-У...

Бугунги кунда кабель маҳсулотисиз бирон саноат корхонаси ёки қурилишни тасаввур этиб бўлмайди. Кабелсозлар ҳамиша кўпдан-кўп буюртмалар олиб туришади. Турли хил кабелларни мамлакатнинг йирик қурилишлари сабрсизлик билан кутмоқда. Бу эса «Средазкабель» бирлашмасига кирувчи тажриба заводи ва «Ташкенткабель» заводи коллективи зиммасига алоҳида масъулият юклайди.

Партия комитетининг секретари Р. Аболян ҳисобот-сайлов партия конференциясида қилган докладида шуни таъкидлаб ўтдики, ҳозирги кунларда партия ташкилотлари, барча меҳнаткашларнинг мақсади ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олиш юзасидан зиммага олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга қаратилган.

1978 йили иш якунлари бўйича бирлашма коллективига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди, тошкентлик кабелсозлар бир неча марта «Союзэлектрокабель» бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмалари корхоналари ўртасидаги мусобақада совринли ўринларни эгалладилар. Ҳисобот даврида ишлаб чиқариш ҳажми корхонада 4 процент ошди, бунга меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди, ялпи маҳсулот ва товар маҳсулоти ишлаб чиқариш тўққиз ойлик план топшириқлари ҳамда уларни реализация қилиш топшириқлари ошириб бажарилди. Кабелсозлар ўз зиммаларига олган оширилган социалистик мажбуриятларни ҳам муваффақиятли адо этдилар. Шу йилнинг тўққиз ойидагина топшириққа қўшимча 850 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. «Ташкенткабель» заводининг прокат, каротаж кабеллари ва оғир шлангали кабеллар цехлари план топшириқларини ошириб бажаришди. Ёрдамчи ва хизмат кўрсатувчи цехлардан — автотранспорт, ностандарт ускуналар, ремонт-механика, электроцех ва бошқа цехлар бунга муносиб ҳисса қўшишди.

Тажриба заводи ва «Ташкенткабель» заводи коллективлари ўртасида «Сифат беш йиллигига — ишчи кафолати», «Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз», «Қолоқларсиз, самарали ва сифатли ишлайлик!» ватанпарварлик ташаббуслари кенг ёйилди, прокат цехи коллективи «Сифат белгиси олган буюмдан — Сифат белгиси олган цехга» ташаббуси билан чиқдилар, оғир шлангали кабеллар цехининг ишчилари эса «Ҳар бир иш жойида иқтисод режимини янада кучайтирайлик!» мусобақасига асос солдилар. 1500 дан зиёд ишчи эса юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун социалистик мусобақа шартномасига имзо чекдилар, 1200 дан зиёд кабелсоз Москванинг «Динамо» заводи ишчиларининг ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлигини ошириш ташаббусини қўллаб-қувватладилар. 400 дан зиёд ишчи эса беш йиллик шахсий планларини муддатидан илгари бажариш арафасида туришибди.

Коммунистлар социалистик мусобақада етакчилик қилмоқдалар. Н. Стрельцов, У. Муҳаммадхўжаев, И. Азизов, С. Окутин, Ю. Сиваченко, О. Шамсимуҳамедов, Т. Пестова ва бошқа коммунистлар ана шулар жумласидандир.

Оммавий-сиёсий иш ва марксча-ленинча ўқувнинг ташкил этилиши ишлаб чиқариш муваффақиятларининг гарови бўляпти. Бу ерда тўртта назарий семинар, 33 та марксизм-ленинизм асослари, 1 та бошланғич сиёсий таълим мактаби группаси бор. Уларда 720 дан зиёд киши шуғулланади. Иқтисодий таълимнинг 25 группасида эса 565 ишчи таълим оляпти.

Маданият халқ университетининг 150 тингловчиси бор. Коммунистик меҳнат мактабида 235 тингловчи шуғулланади. Умуман эса 2600 дан зиёд киши таълимнинг турли соҳаларига жалб этилганлар.

Қисқаси, бирлашма корхоналарида маҳсулот ишлаб чиқариш планлари ошириб бажарилиши учун ҳамма чоралар кўрилаётгандек, цехлар бир маромда юқори сифат билан ишлаётгандек туюлади. Аммо тажриба заводи ва «Ташкенткабель» заводи бир маромда ишламаяпти. Жами маҳсулотнинг салкам ярми ойнинг учинчи декадасида тайёрланаяпти. Бу эса ҳайбаракаллачилик к а олиб келяпти.

Меҳнат бўш ташкил этилган, меҳнат ва технологик интизом ҳамон паст, шунинг учун ҳам кўпгина кабель турлари паст сифатда тайёрланаяпти. Бирлашма ҳар йили ўз корхоналарининг маҳсулотлари бўйича олтиеттита рекламация олиб турибди. Брак учун юзлаб минг сўм маблағни совуряпти. Маҳсулот сифати айниқса, техника назорати бўлими томонидан кўнгилдагидек текширилмаяпти. Бунга меҳнат интизомининг сустлиги, иш вақтини кўплаб йўқотишлар катта таъсир қиляпти. Докладчи бирлашма бўйича икки йил ичида 23 минг 693 киши-куни йўқолганини айтиб ўтди.

Музокарада сўзга чиққан коммунистлар партком ва унинг секретари цехлар фаолиятига чуқур кириб бормаганини таъкидладилар, парткомда қабул қилинган қарорлар қандай бажарилаётгани назорат қилинмаган.

Бирлашманинг савдо ишлари бўйича директор ўринбосари Х. Маҳкамовнинг сўзи характерли бўлди.

— Партком корхона ва цехларнинг ишлари турли йўналишлари бўйича кўпгина қарорлар қабул қилди,— деди у.— Лекин бу қарорларнинг бажарилишини амалда назорат қила олмади.

Нотиқ «Ташкенткабель» заводида ҳукм сураётган хўжасизлик ҳоллари тўғрисида кўплаб мисоллар келтирди.

— Кўпгина материаллар очиқ жойларда нобуд бўляпти. Цехларнинг раҳбарларида тежамкорлик, халқ мулкини асраб-авайлаш туйғуси етишмаяпти. Партком эса майда-чуйда масалалар билан ўралашиб, материал ва хом ашёга ҳақиқий муносабатда бўлиш масалаларига эътибор бермади. Брак маҳсулот ишлаб чиқаришга йўл қўйган цехларнинг, участкаларнинг раҳбарларидан масъулият талаб қилинмаяпти.

Маъмуриятнинг хўжалик фаолиятини назорат қилиш учун тўртта комиссия тузилган. Бу комиссиялар составн ўтган конференцияда сайланган эди.

Коммунист Сёмин бошчилик қилаётган ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш бўйича комиссия ишини олиб кўрсак, ҳозирги вақтда механизациялаш даражаси салкам 70 процентни ташкил этади. Аммо бошқа комиссиялар иши юзаки ташкил этилган. Цехлар ишига таъсири сезилмаяпти. Хўш, партком нима иш қиляпти? Бирон марта ўз комиссияларининг иш натижаларини чинакамига текширдими? Ҳолбуки, бу ерда ҳам аввалги нуқсонга йўл қўйилди, қарорлар қабул қилинди, аммо унинг ижроси текширилмади.

Парткомнинг янги состави иш услубини қатъий ўзгартириши, конференцияда партия комитетининг ҳозирги состави шаънига айтилган барча жиддий, принципиал танқидни ҳисобга олиб иш тутиши, КПСС Марказий Комитети октябрь (1980 йил) Пленуми талаблари даражасида иш тутиши лозим.

А. БРОНШТЕЙН.

• Беш йиллик вахтасида

МАСЪУЛИЯТ БИЛАН

Пардозчилик қурилишдаги энг мураккаб, сермеҳнат касблардан ҳисобланади. Бинонинг тўрт девори тиклангандан кейин қолган барча юмушлар бўёқчи, сувоқчи каби жилокорлар зиммасида бўлади.

Биз ҳикоя қилаётган В. Баценко бошлиқ пардозчилар ҳам ўз касбларининг нақадар масъулиятли эканлигини чуқур ҳис этишади. Қарийб ўн икки йилдирки, бригада бошлиғи Валерий қурувчилик касбини улуғлаб, ардоқлаб келади. Кўпчиликка бош, ўнлаб шогирдлар етиштирган мураббий, Кўплаб замонавий турар жой биноларини қуришда актив иштирок этиб келяпти.

— Аҳолининг уй-жойга бўлган талаби йилдан-йилга ошиб боряпти,— дейди В. Баценко.— Улардан кўпда раҳмат ҳам эшитамиз, гоҳида эътироз ҳам... Чунки уйсозлик қурилиши тажрибасида камчилик ва нуқсонлар оз бўлса-да, учраб туради. Масалан, улар кўчиб келишганида эшик ва дераза ромлари сифатли рангланмаган, гул қоғозлар дид билан ёпиштирилмаган ёки бошқа камчиликлар бўлади. Хуллас мана шунга ўхшаган майда-чуйда нуқсонлар ҳали ҳам қурилиш ишларида бор. Биз ана шу нуқсонларга ҳам йўл қўймаслик учун қатъий кураш олиб боряпмиз. Токи янги уйга келаётганлар калитни қабул қилиб олаётганда бир олам севинишсин, бизнинг ишимиздан мамнун бўлишсин.

Бригада бошлиғи ҳақ гапни айтди. Шунинг учун ҳам уларнинг бригадасида барча пардозлаш ишлари намунали йўлга қўйилган. В. Баценко етакчилик қилаётган коллективни интернационал бригада деб аташади. Бу бежиз эмас. Бригадада турли миллат вакиллари ёнма-ён, қўлни-қўлга бериб фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улардан А. Сафин, З. Шомуротова, Н. Жигалева, Б. Назаровлар ўз касбининг усталари, коллективнинг фахри саналади.

Йил бошидан бери бригада аъзолари 7 минг квадрат метрдан зиёд уй-жойни фойдаланишга топширишди, 800 минг сўмликка яқин иш бажаришди. Яқинда улар Чилонзор кўчасидаги 9 қаватли турар жой биносининг калитларини уй эгаларига топширишди. Объект прораби А. А. Климашкин бу ҳақда шундай дейди:

— Бу бинони пойдеворидан бошлаб пардозгача бўлган ҳамма қурилиш ишлари 90 кунда поёнига етказилди. Бу ерда учта пардозловчилар бригадаси иш олиб борди. В. Баценко бош бўлган аҳил комсомол-ёшлар коллективи улар орасида биринчи бўлиб, ўзларига топширилган 32 квартирани 28 кунда муваффақиятли пардоздан чиқардилар. Эндиликда бу азамат бунёдкорлар тракторсозлар массивида қад ростлаётган тўққиз қаватли бинода иш бошладилар.

Ҳа, чиндан ҳам В. Баценко етакчилик қилаётган бригадани 2-уйсозлик комбинатининг 25-қурилиш бошқармасида энг илғор коллектив сифатида тилга олишади. Аҳил бригада аъзолари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олишларига ишончимиз комил.

Ш. МАШАРИПОВ,
жамоатчи мухбир.

Юқоридаги суратларда тажриба ипак-йигирув фабрикасининг илғор ишчилари сараловчи (чапда) коммунистик меҳнат зарбдори, Тошкент шаҳар Советининг депутати Санобар Абдуллаева ва пилла ивитувчи Зиёда Раҳматуллаевани кўриб турибсиз. Корхона коллективи ўз зиммасига юклатилган план ва мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишида бу ишчиларнинг улуши салмоқли бўляпти.

⁂

Пастдаги суратда Куйбишев районида жойлашган Горький проспекти манзараси тасвирланган.

И. Глауберзон ва Қ. Исоқов фотолари.

● ПОЙТАХТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

КЎРКАМ БИНО

Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 12-трестнинг 50 ва 52-қурилиш бошқармалари бунёдкорлари пойтахтимизнинг Шифокорлар шаҳарчасида 108 квартирали муҳташам турар жой биноси қурилишини жадал олиб боришмоқда. Бошқарманинг Йўлдош Шобилолов бошлиқ монтажчилар ва М. Кобаль, Г. Мошинко бошлиқ пардозчилар бригадалари йил бошидан буён объектда 650 минг сўмликдан кўпроқ қурилиш ишларини бажариб бўлишди.

Шу кунларда сўнгги бунёдкорлик ишларини амалга ошираётган бу коллективлар бинони муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун иш миқёсларини пухта ташкил этишяпти. Пудратчилар ва пардозчилар ўз пайтида ҳамкасбларига иш фронти тайёрлаб, қурилиш ишлари унумдорлигини оширишга, графикдан ўзиб ишлашга муваффақ бўлишяпти.

— Бунёдкорларимиз бу бинони муддатидан илгари ва юксак сифатли фойдаланишга топшириш билан Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олишга аҳд қилган,— дейди 50-бошқарма бошлиғи Сейфулин. — Бунинг учун ҳар дақиқа иш вақтидан унумли фойдаланиляпти, прогрессив иш усуллари ва майда механизация воситалари самарали ишлатилмоқда.

Бошқарманинг А. Боймуҳамедов, С. Богданович, Н. Кузьмина сингари ғишт терувчи, пардозловчи, бўёқчи ва сувоқчилари энг моҳир қурувчи номини олиш учун бригадалараро ташкил этилган социалистик мусобақада пешқадамлик қилишмоқда. Уларнинг фидокорона меҳнати билан қад кўтарган Шифокорлар шаҳарчасидаги бу кўркам бино тез орада фойдаланишга топширилади. Шунинг учун ҳам ҳозир бино атрофида ободонлаштириш, болалар майдончаларини жиҳозлаш, суғориш тармоқларини ўрнатиш ишлари олиб боriляпти.

А. ФАТТОҲОВ.

• Касаба союз ҳаёти

МУСОБАҚА АСОСИДА

Ҳозирги пайтда «Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи бутун шаҳар меҳнаткашлари билан биргаликда Улуғ Октябрнинг 63 йиллик байрамини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиб, ўнинчи беш йилликка зарбдор якун ясаш, КПСС XXVI съездини меҳнат ютуқлари билан кутиб олиш учун ўзаро социалистик мусобақани авж олдирган. Бирлашмамиз тикувчилик, трикотаж ҳамда пойафзал саноати ишлаб чиқариши учун тўқимачилик-галантерея буюмлари тайёрлайдиган республикада ягона корхонадир.

КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорларини амалга ошира бориб, бирлашма коллективи беш йилликда яхши натижаларга эришмоқда. Меҳнат унумдорлиги қарийб 20 процентга ўсди. Умумий маҳсулотнинг 15 процентдан кўпроғи Давлат Сифат белгиси билан тайёрланмоқда.

Бундай ютуқларга албатта социалистик мусобақа туфайли эришилмоқда. 1120 ишчи, 3 цех, 5 участка, 38 бригада, 16 бўлим, 5 комсомол-ёшлар бригадаси ўзаро социалистик мусобақани йўлга қўйган. Мусобақа шартларига мувофиқ, етакчи ўринни эгаллаган коллектив кўчма Қизил байроқ, вимпель ва пул мукофоти билан тақдирланади. Мусобақага якун ҳар ойда ясалади. Олдин цех, касаба союз группаларида, кейин касаба союз комитетининг кенгайтирилган мажлисида кўриб чиқилади. Мусобақа якунлари ҳамма ишчига маълум қилинади. Шунингдек, инженер-техник ходимлар ўртасида ҳам ижодий иш планлари бўйича мусобақа ташкил этилган. Чунки янгийўлликлар ва ростовликларнинг: «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» шиори ана шу асосда ташкил этилган.

Ишлаб чиқариш илғорларидан тўқувчи В. Ишкова, гул солувчи И. Рамакаева, Ленин район Совети депутати— бўёқчи В. Лошак бирлашмада биринчи бўлиб республикадаги 10 ишлаб чиқариш илғорларининг бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш тўғрисидаги ватанпарварлик ташаббусига қўшилган эдилар.

Доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланган социалистик мусобақада 250 дан ортиқ ишлаб чиқариш илғорлари, Т. Зоирова бошлиқ, З. Тонготарова бошлиқ тикувчилар, А. Язнакаев бошлиқ тўқувчилар бригадасининг коллективлари ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажаришга муваффақ бўлишди.

Бирлашма меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съезди шарафига социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қароридан руҳланиб, ўз имкониятларни қайта кўриб чиқдилар ва оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар. Мажбуриятга кўра бирлашма коллективи ўнинчи беш йиллик топшириғини Улуғ Октябрнинг 63 йиллигига бажариш ва йил охиригача планга қўшимча икки ярим миллион сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилишга сўз берди.

Биз юқорида номларини тилга олган бирлашма машъаллари қатори қирққа яқин илғорлар ва новаторлар КПСС XXVI съезди очиладиган кунни 1981 йилнинг уч ойлик топшириғини бажариш билан кутиб олишга аҳд қилдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг июнь (1980 йил) Пленумида қилган докладида бугунги куннинг муҳим вазифасини ифодалаб шундай деди:

«Шуни таъкидлаш лозимки, ўнинчи беш йилликнинг тугалловчи йили планини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажариш учун, ишга тушириладиган объектларни ўз вақтида топшириш, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили— 1981 йилда халқ хўжалигининг барқарор ишлашини таъминлаш учун бутун куч-ғайратни ишга солиш керак. Ўз-ўзидан равшанки, бу ўринда съезд шарафига социалистик мусобақа ўз ролини ўйнаши керак».

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу ёрқин ва сермазмун докладидан келиб чиқиб, бирлашма коллективи КПСС XXVI съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олиш йўлида белгиланган тадбирларни амалга оширмоқда. Москвaликларнинг партия съезди шарафига «26 зарбдор ҳафта» ўтказиш тўғрисидаги ташаббуси корхона коллективи томонидан қўллаб-қувватланди ва зарбдор ҳафта давом этмоқда. Съезд шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши устидан назорат олиб борадиган штаб тузилган. Штаб ҳар ҳафтанинг биринчи куни мусобақага ва қилинган ишларга якун ясайди, зарбдор ҳафта ғолибларини аниқлайди.

С. ШАМСУДДИНОВ,
«Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмаси касаба союз комитетининг раиси.

Республика бўйлаб

Наманган областида яна ўн иккита газ тақсимот установкаси монтаж қилинди. Улар кузги—қишки даврда истеъмолчилар табиий газ билан тўхтовсиз таъминланиб туришига кафолат бера олади. Айни маҳалда ишлаб турган барча газ регулятор пунктлари ҳамда 540 километр чамаси газ қувури катта ремонтдан чиқазилди.

⁂

Боёвут районидаги Димитров номли қишлоқда янги гастроном магазини фойдаланишга топширилди. «Узкоопстроймонтаж» трестига қарашли Сирдарё механизациялашган кўчма колоннасининг қурувчилари бу бинони муддатидан илгари битказдилар. Яқинда корхона коллективи қишлоқ меҳнаткашларига яна бир совға қилди: «Октябрь» колхозида савдо маркази очилди.

⁂

«Дўстлик» совхозида машиналарнинг эҳтиёт қисмлари магазини очилди. Енгил автомобиль ва мотоциклларнинг эгалари бу ерда зарур деталь ва узелларни сотиб олишлари мумкин. Бу— кооператорлар беш йиллик бошидан буён Наманган области қишлоқларида очган ана шундай профилдаги 12-магазиндир.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ДЎСТЛИК ОЙЛИГИ

ПРАГА. Республиканинг шаҳарлари ва қишлоқларида Чехословакия— Совет дўстлиги ойлиги бошланди.

Бу йил у Чехословакия Совет Армияси томонидан озод этилганлигининг 35 йиллигига ҳамда икки бўлажак воқеага —КПСС XXVI съезди билан ЧКП XVI съездига бағишланади.

Мамлакат областлари ва районларида совет фани ва техникаси кунлари ўтказилмоқда, СССРнинг ютуқлари, унинг тинчликсевар ташқи сиёсати Чехословакия билан Совет Иттифоқи халқларининг ҳамкорлиги ва бузилмас дўстлиги тўғрисида семинарлар, лекция ва суҳбатлар уюштирилмоқда. Советлар мамлакати новаторларининг илғор тажрибасини ўзлаштиришга катта эътибор берилмоқда.

МУҲИМ ВОҚЕА

БЕРЛИН. ГДРнинг саноат корхоналари ва муассасаларида ГБСП бошланғич ташкилотларига сайлов зўр сиёсий активлик вазиятида ўтмоқда. Ҳисобот сайлов йиғилишларининг қатнашчилари қилинган ишларни якунлаштирмоқдалар, 1981 йил апрелида ГБСПнинг бўлажак X съездига тайёргарлик билан боғлиқ мақсад ва вазифаларни муҳокама қилмоқдалар.

ГБСПнинг кўпчилик партия группалари ва бошланғич ташкилотларида партия раҳбарларининг янги состави сайланди. Музокаралар давомида 465 минг коммунист сўзга чиқди. Улар партия иши савиясини янада оширишга, съезд олди социалистик мусобақасини кенг авж олдиришга қаратилган таклифларни ўртага қўйдилар.

«Нойес дойчланд» газетасининг қайд этишича, ГБСП бошланғич ташкилотларига сайлов — партия ҳаётидаги муҳим воқеадир. Бу сайлов ГДР коммунистлари н и н г юксак даражада онглилигини ҳамда республикада социализмни тобора ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун курашга тайёр эканликларини намойиш қилади.

КОМБИНАТНИНГ ЎН ЙИЛЛИГИ

СОФИЯ. Болгариядаги жами автомобилларнинг ярмидан кўпроғидаги ғилдирак Видин комбинатида тайёрланган покришкаларни «кийган». Ташкил топганига ўн йил тўлган ана шу комбинат Совет Иттифоқининг лойиҳасига биноан ва СССРнинг техникавий кўмаги билан қурилган эди.

Ҳозир корхонада ишлаб чиқаришни тўхтатмаган ва қисқартирмаган ҳолда реконструкция ишлари олиб борилмоқда. Ишлаб чиқаришни янгилаш учун шу йилнинг ўзидагина 25 миллион левдан кўпроқ маблағ сарфланди. Энг янги технология линиялари ва ғоят серунум машиналар ишга туширилганлиги натижасида меҳнат унумдорлиги ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажми анча ошди. Рационализаторлар билан ихтирочилар комбинатни ривожлантиришга муҳим ҳисса қўшмоқдалар. Кейинги беш йил ичида уларнинг таклифларини жорий этишдан олинган иқтисодий самара салкам ўн миллион левни ташкил этди.

Видин комбинатини ривожлантиришга доир ишлаб чиқилган перспектив программа тармоқдаги энг янги фан-техника ютуқларини ҳисобга олади.

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида

ДЕҲЛИ. Собиқ «хорижанларнинг» ҳамда Ҳиндистондаги аҳолининг камбағал қатламларига мансуб қабилалар вакилларининг социал иқтисодий аҳволини яхшилаш — мамлакатни ривожлантириш олтинчи беш йиллик (1980-1985) планининг асосий вазифаларидан биридир. Ҳиндистон ташқи ишлар давлат министри Иогондра Маквана Ражастхон штатидаги Жайпур шаҳрида сўзга чиқиб, шу ҳақда гапирди. У ҳукумат яқин беш йиллик мобайнида ана шу мақсадлар учун салкам 30 миллиард рупия сарфлашни кўзда тутаётганлигини хабар қилди. Ҳозирги вақтда, деб таъкидлади министр, собиқ «хорижанларнинг» салкам 20 миллион оиласи шошилинч ёрдамга муҳтождир.

* * *

РАБОТ. Работда Улуғ Октябрнинг 63 йиллигига бағишланган совет киноси ҳафталиги бўлиб ўтди. Работдаги маданият марказида «Октябрь байроғи остида» ва «Асрларга тенг йўл» ҳужжатли кино лентaлар намойиш қилинди.

Бир ҳафта мобайнида марокашлик томошабинлар совет киносининг таниқли усталари— С. Эйзенштейн ва Л. Траубергнинг ижоди билан танишдилар, машҳур «Потёмкин броненосеци», «Октябрь», «Максим ҳақида трилогия» фильмларини томоша қилдилар.

* * *

ДАМАШҚ. Бу ердаги тарих музейида таниқли Сурия фотографи ва рассоми Айюб Саадий асарларининг виставкаси ташкил этилди. Рангли фотография устаси ўз экспозициясини кўҳна Дамашққа бағишлаган.

Автор бадиий фотография воситаларидан фойдаланган ҳолда, жамоатчиликка Сурия пойтахтининг жамолини сақлаб қолиш ва тиклаш чақириғи билан бир неча марта мурожаат қилди. Унинг фотосуратларида кўҳна кўчалар, майдонлар, уйлар, архитектура ёдгорликлари, халқ ҳунармандчил и г и г а мансуб буюмлар бор.

Парижга Франциянинг турли кўмир конларидан కончилар махсус иш кийимларида кириб келишди. Коммунистик партия даъватига кўра меҳнаткашлар ҳокимиятнинг кончиларни оммавий бўшатиш сиёсатига қарши норозилик белгиси остида Франция пойтахти марказида манифестация ўтказдилар.

СУРАТДА: манифестация қатнашчилари.

АФП—ТАСС телефотоси.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

БУХАРЕСТ. Тоғли Олт ва Лотру дарёларида ишлаб турган гидроэлектростанц и я ларда йил бошидан буён пландан ташқари юз миллион киловатт соатдан кўпроқ электр энергия ҳосил қилинди. Ана шу дарёларнинг гидро ресурсларини ўзлаштириш — Руминияда энергетика қурилишининг муҳим қисмидир. Олт дарёсининг ўзидагина жами қуввати 1,2 миллион киловаттга борадиган ГЭС барпо этиш кўзда тутилмоқда.

АЯНЧЛИ ИСТИҚБОЛ

НЬЮ-ЙОРК. Станфорд илмий тадқиқот институти ходимлари «мушкул замонлар» номи билан тайёрлаган маълумотномада айтилишича, келажак американликларга ҳеч қандай яхшилик ваъда қилмайди. Маълумотномада АҚШ аҳолиси 1985 йилда қандай аянчли истиқболга дуч келиши тасвирланган. Олимларнинг фикрича, ҳозир 7,6 процентга етган ишсизлик даражаси ўша пайтга бориб 15 процентга етади, баъзи районларда эса 35 процентдан ҳам ошиб кетади.

«ОРТИҚЧА КИШИЛАР»

ОСЛО. Октябрь ойининг охирларида Норвегиядаги батамом ишсиз кишилар 22.600 кишига етди. Бир ойнинг ўзида мамлакатдаги «ортиқча кишилар» 2.300 нафар ёки 10 процентдан зиёд кўпайди. Бундан ташқари 4.200 норвегиялик «тўла бўлмаган» иш ҳафтасида иш билан таъминланди.

ЖИНОЯТЧИЛИК КЎПАЙМОҚДА

КОПЕНГАГЕН. Данияда жиноятчилик кескин кучайиб кетди. Юстиция министрлигининг маълумотларига кўра, кейинги тўрт йил ичида мамлакатдаги жиноятлар миқдори деярли 30 процент кўпайган. Гиёҳвандлик ва наркотик моддалар тарқатиш ҳоллари айниқса тез-тез учраб турибди. 1979 йилдан 1980 йилгача ўтган давр ичида қонунни мана шундай тарзда бузиш ҳоллари Данияда тўрт баравардан зиёд ортди.

ЖУДА ЎТКИР МУАММО

СТОКГОЛЬМ. Ишсизлик ҳамон Швециянинг энг ўткир социал муаммоси бўлиб турибди.

Марказий статистика бюросининг маълумотларига қараганда, шу йилнинг октябрь ойида 92 минг ишсиз бор эди. Швеция экономикасининг бир қанча етакчи тармоқлари— бинокорлик саноати, кемасозлик кейинги вақтларда жуда мушкул аҳволга тушиб қолганлиги мамлакатда ишсизлар кўпайишининг биринчи сабаби бўлди. Расмий маълумотларга кўра, кейинги уч йилнинг ўзида кемасозлик саноати корхоналарида ишчиларнинг учдан бир қисми ишдан бўшатилди.

ОИЛА ДАВРАСИДА СУҲБАТЛАР

Халқ одобномаси саҳифаларидан

КУЁВ ҲАМ — ЎҒИЛ...

**КУЁВ—ЎҒИЛ,
ҚАЙНАТА—ОТАЮ, ҚАЙНАНА—ОНА.**
(Мақол)

Куёв! Оддийгина шу сўзнинг мазмунида ҳам қанчадан-қанча маъно бор. Куёв — бу бир-бирига тамомила ёт, нотаниш оила кишисининг ўзга бир хонадонга келиб қўшилиши, унинг яқин кишиси, қариндош-уруғига айланиши демакдир. Куёв оилалар ўртасида дўст-биродарлик алоқаларини ўрнатувчи, уларни бирлаштирувчи, қадрдонлаштириб, уруғ-аймоққа айлантирувчи кишидир. Айни чоқда ўзаро битишув асосида қурилган янги бир оиланинг бош-қоши, ана шу оиланинг равнақи, мустаҳкамлиги ва бахт-саодатини таъминловчи отадир.

Оиланинг бугуни, эртаси, қуда-андачиликнинг мунтазам давомийлиги кўпроқ ана шу шахснинг хулқ-атвори, ақл-идрок билан иш тутишига ҳам боғлиқ. Куёв яхши бўлса ҳар уч оилада тинч-осойишталик таъмин этилади, ота-она ҳам, қайнана-қайната ҳам, ўз оиласи ҳам тиниб-тинчийди. Бордию акси бўлса, бутун оила безовта, нотинч, ташвишда. Шу боисдан ҳам доно халқ дейдики:

**Ўғли борни ўрни бор,
Куёви борни кўрки
бор.
Аҳмоқ ўғилли
бўлгунча,
Ақлли куёвли бўл!**

Дарвоқе, халқ ахлоқ-одоб жавоҳирлари хазинасида куёв билан боғлиқ: унинг хулқи, одоби, бурчи, муомаласи, оилада ўзини тута билиши, ўрни борасида муҳим таъсир кучига эга бўлган ибратомуз ҳикоятлар, қайдлар, панду-насиҳатлар, қоидалар ҳам кўп. Халқ дейди:

**Куёвнинг яхшиси
қанд едирар,
Куёвнинг ёмони
панд едирар.
Ақлли куёв донг
чиқарар,
Аҳмоқ куёв чанг
чиқарар.**

Доно халқ яна дейди:

— Ҳой, қайнана-қайната, шуни билгинки, куёвинг ҳам фарзандинг. Уни ўғлингга айлантириб, меҳр-муҳаббати ва иззат-ҳурматини қозониш сенинг ўзингга боғлиқ. Куёв ҳам бамисоли нихол. Хонадонингга келиб қўшилган кундан бошлаб, унга ота бўлишга интил. Куёв-ўғлинг ҳам фарзандларинг каби ширин сўз, илиқ меҳр, хушмуомалага муҳтож. Сен уни ардоқласанг, у ҳам сени ардоқлайди, қадрласанг, у ҳам сени қадрлайди...

Ҳикоят: Қадим замонда бир подшо бўлиб, унинг бир қизи билан бир ўғли бор экан. Қизи вояга етгач, куёвга узатибди. Куёви яхши экану, аммо подшо уни ёқтирмай, нуқул камситар экан. Ўғлини мақтаб, қизига:— «Куёв— ёв дегани, мен эрингга ҳечам ишонмайман, вақт келса қанд эмас, панд едирмаса бўлгани»,

—деявераркан. Бир пайт юртни ёв босибди. Урушга биринчи бўлиб подшонинг ўғли кирибди. Кейин куёви кирибди. Подшо: «Ана кўрдингми, ўғлим ёвга биринчи бўлиб ташланди, куёв — ёвда, у энг кейин ташланди. Ҳали хиёнат йўлига ўтиб, сен билан мени душманга сотмаса бўлгани»,— дебди қизига. Ота-бола бир тепаликка чиқиб, урушни томоша қилишибди. Ўғлининг душман томонда ўз отасига қарши жанг қилаётганини кўрган подшо хангу-манг бўлиб, турган жойида қотиб қолибди.

Куёви қаттиқ яраланса-да, ҳолдан тойиб йиқилгунча душман билан шердек олишибди. Ҳушидан кетиб йиқилгач, душман уни банди қилиб олибди. Подшо енгилиб қолишини билиб, сулҳ таклиф қилибди, келгинди подшо буни қабул қилиб, катта бож талаб қилибди. Бунисига кўнибди, уруш тўхтаб яраш-яраш бўлибди. Шунда у подшо бунисига қараб:

— Қўлинг баланд келиб, сен мени енгар эдинг. Аммо, аскарларинг орасида душман ваҳимасидан қўрқиб титрайдиган мана бунга ўхшаш хоинлар кўп экан-да.— деб подшонинг ўғлини кўрсатибди. Кейин: «Йигитларингни ҳаммаси анави баҳодирга ўхшаб сенга содиқ бўлганда эди, ҳатто мендан минг чандон кучлироқ Искандар Зулқарнайнни ҳам енга олардинг»,— дебди-да, подшонинг куёвини кўрсатибди.

— Ҳой баҳодир,— дебди бождор подшо куёвга қараб.— Ота-онанг борми? Бўлса айт, шу мардлигинг учун бошдан-оёқ зарга кўмайин.

Шунда йигит:

— Қаршингда турган подшо отам, мен эса унинг куёв, ўғлиман,— деб жавоб берибди. Йигитнинг мардонавор иши-ю-сўзларидан таъсирланган подшо:

— Сен куёв эмас, унинг ҳақиқий ўғли экансан. У куёвим, деб нотўғри айтар экан,— дебди

Шунда йигитнинг қайнатаси — подшо:

— Тўғри айтдинг. Мен шу кунгача хатода эканман. У куёвим эмас, чин фарзандим экану, билмабман, — дебди-да, куёвидан кечирим сўрабди. Уларнинг ота-бола бўлиб, опоқ-чопоқ бўлганлигини кўриб подшо бождан ҳам воз кечиб, келган юртига жўнаб кетибди. Подшо ўғлини дорга остириб, куёви билан қолибди. «Куёв— ўғил» дегани шундан қолган экан...

Фольклор экспедицияларида икки оила билан учрашиб, танишиб биродарлашиб қолганман. Бирови Тошкент шаҳрида, иккинчиси Фарғонада истиқомат қилади. Уларнинг оилавий ҳаёти, ўзаро муносабатлари билан чуқурроқ танишиб борганим сари, қайнана-қайната, куёв-келин муносабатлари оилавий муаммоларнинг муаммоси эканлигига, у нақадар мураккаб, нозик, сержилолигига, оиланинг тинч-осойишталиги ва барқарорлиги борасида ўйнаган ролини шунчалик чуқурроқ ҳис эта бошладим. Ахир арзимаган баҳона билан қайнана-қайната ўз куёв-ўғлини ҳақоратлаб, ҳатто уйидан қувиб чиқарган ҳоллар камми? Ёҳуд, бўлар-бўлмасга куёв-ўғлини ёмонлаб, қоқақшатиб қарғаб юрадиган ота-оналар йўқ дейсизми?

Мен ўз куёв-ўғлига туҳмат уюштириб (унда қайинсингил ва қайнағаларнинг актив аралашуви ҳам бор, албатта), ўн беш сутка, ҳатто ундан ҳам кўпроқ муддатга қаматиб юборган қайнана-қайнаталарни кўрганман.

Юқорида икки таниш оила ҳақида сўз борган эди. Улардан бирови (аниқ сабабларга кўра унинг исми-фамилияси тўлиқ кўрсатилмади) М. З. фан доктори, нуфузли профессор. Ота-онаси яхши ният ва орзу билан жуда чиройли исм қўйган, унга ҳамманинг ҳаваси келади. Аммо, қайнатаси куёв-ўғлидан атиги бироз катта ёшда бўлишига қарамай, уни «Куёв бола», «Куёв тўра», «Куёвжон» деб муомала қилади.

— Шу сўзларни ким ўйлаб чиқарганикин?— дейди хуноби ошиб профессор биз билан суҳбатда.—Ахир ота-онам қўйган ва барчага маъқул бўладиган, паспортимга муҳрланган исмим бор-ку! Якка - ёлғизлигимизда-ку, унчалик билинмайди, чидаш мумкин. Аммо, кишилар, ҳатто талабаларим олдида ҳам дадам «Куёв бола, куёв тўра» деб мурожаат қиладилар. Шунда хижолатдан ўзимни қўярга жой тополмай қоламан. Бир кун десангиз уйга тенгқур касбдошларим йўқлаб келишди. Шунинг устига дадам ҳам келиб қолдилар. Ҳар икки гапнинг бирида «Куёв тўра ундай, куёв тўра бундай» деяверсалар бўладими. Сўзларини бўлишга журъат эта олмайман, ҳар ҳолда дадам. Ўша куни ер ёрилмадию... Шу-шу тенгқурларим «Куёв бола, куёв тўра» деб атайдиган бўлишди. Мен у кишини дада дейман, у киши ҳам ўғлим, болам деб, ёҳуд исмимни айтиб муомала қилсалар бўлмасмикин. Шуни кўп ўйлайман.

Ана ноўрин қўлланилган бир оғиз сўзнинг киши қалбига таъсирию, ўзаро муносабат-муомалада тутган ўрни. Ҳа, куёв ҳам, ўғил ҳам бир сўз, аммо сўзни ўйламай-нетмай ноўрин қўллаш киши қалбига етиб бориши, асабга таъсири ҳар хил. Сўзни қўллашда ҳам қўллаш бор-да!

Дарҳақиқат, сизни куёв-ўғлингиз ота, дада, ака деб атаса ёки энг яқин кишиси сифатида муомалада бўлса-ю, сиз эса куёв тўра, куёв бола деб (ўзингиз англамаган ҳолда камситиб) чақирсангиз, шу одобданми?

Майли, расмий ҳужжатларда куёв, почча сўзлари қўллававерсин. Аммо жонли тилда, кундалик муомалада ўғлим, фарзандим, ака деб аташга нима етсин! Ҳар икки сўз ҳам бир оғиздан чиқади-ку, ахир. Қайси оилада куёвга куёв деб эмас, балки фарзанд деб қаралса, қайнана ўғлим, қайната фарзандим, катталар ука, кичиклар ака деб атащса, бундай оиладан ҳар қандай кўнгилсизликлар, гина-кудратлар ҳам йироқ бўлади. Жанжал, гинахонлик ва беҳуда тортишувлар йўқми, бас, роҳат-фароғат ҳам, осойишталик ҳам, қут-барака ҳам, омад ҳам ўша жойда.

Фарғоналик танишимнинг уйига бориб қолсангиз, қайнана-қайнатанинг келин-куёвга, унинг акси— келин-куёвларнинг уларга муносабатини кўриб ҳайратдан ёқангизни ушлайсиз. У. Ҳ. исмли бу кишининг етти қизи билан 6 ўғли бор. Отанинг ўзлари Иттифоқ миқёсидаги шахсий пенсионер. Бу оилада келин-куёв фарзанд ҳисобланади. Қайнана-қайната қуда-андуғ ёҳуд келин-куёв номи тилга олинганда оғизларидан бол томади. Бир-бирларига қилаётган муомалаларидан ҳатто тошлар эриб кетади. Каттасининг ҳам, кичигининг ҳам тилида фақат — сиз! Хуллас, барча бир-бирига ўта ҳурматда, самимиятда, иззат— икромда.

— Улуғ Ватан урушида отамдан айрилиб қолиб, етимликда ўсдим,— дейди биз билан суҳбатда отахоннинг катта куёви, врач Ф. К. — Ростини айтганда тенгқурларим дада деб чақиришганда ич-ичимдан эзилиб кетардим. Аммо табиат тантилигини қилиб, йўқотган отам ўрнига менга ҳам дада топиб берди. Толеимга минг қатла шукурки, оиламнинг оталари дадамнинг ўрнини босдилар. Ҳа, дадамларга куёвгина эмас, фарзанд бўлганлигимдан фахрланаман!

Масал: — Ёшинг бир жойга борса-да, қаддинг расо, тилинг бурро, ўзинг барно бўлиб юришингнинг сири нимада?— сўраб қолишибди Булбулдан Гуллар.

— Тўрттовлоннинг аҳиллигию, бир-бирига ҳурмат-иззатидан, — жавоб берибди Булбул.

— Буни қандай тушунса бўлади?

— Бу, хотиниму мен, қайнатаму қайнанам демакдир. Қайнатамнинг иззат-ҳурматию, қайнанамнинг меҳр-оқибати, хотинимнинг ширин тили-ю, хушмуомаласи билан ўзимнинг ақл-идроким омухта бўлмаганда эди, ҳозир сизлар билан савол жавоб қилиб ўлтирмаган, сизларга атаб қўшиғимни куйламаган бўлардим. Аллақачон қуриб-қақшаб, соч-соқолим оқариб, қаддим букилиб, тилдан қолган бўлардим, — дебди Булбул.

Қиссадан ҳисса:

**Ширин тил хотин
қаритмас,
Яхши қайната
айнитмас.
Аччиқ тил хотин
қуритар,
Ёмон қайнана
тўзитар.**

Хуллас, оила тотувлиги ва аҳиллиги, бир сўз билан айтганда, унинг безавол камол топишида катталар — қайнана-қайната қанчалик муҳим роль ўйнаса, кичкиналар — келин билан куёв ҳам шунчалик муҳим ўрин тутади.

Кези келганда наманганлик кекса халқ бахшиси Раззоқ ота Қозоқбой ўғлининг дил сўзларини келтиришни истар эдим:

— Муносиб оила, тушунган қайната ва қайнатаси бўлган йигитни бахтли деса арзийди. Ҳа, ҳар қандай йигитнинг оилавий бахти бўлсин. Қайнана-қайната ва суюкли ёрга эришган йигит завол топмайди, камол топади! Ҳа, йигитнинг уйи тинч бўлсин. Шунда унинг иши унумли, сермаҳсул, умри боқийдир. Халқ достонларида ҳам айтилганидек:

**Яхши хотин олиб
берсанг йигитга,
Минг бир куни бир
кун бўлиб ўтади.
Ёмон хотин олиб
берсанг йигитга,
Бир куни минг бир
кун бўлиб ўтади.**

**Яхши бўлса санам
қизнинг куёви,
Куни-туни
фароғатда ўтади.
Ёмон бўлса санам
қизнинг куёви,
Куни-туни уқубатда
ўтади.**

**Қайнанаси яхши
чиқса куёвнинг,
Бахт, омадга
ботгани шу бўлади.
Қайнанаси ёмон
чиқса куёвнинг,
Ғам, кулфатга
ботгани шу бўлади.
Куёв-келин аҳил
бўлса, ёронлар,**

**Юзга кирмоқ ҳеч
гап эмас, ёронлар.
Куёв-келин ола
бўлса, ёронлар,
Ўттизда сўлмоқ
ҳечгапмас,
ёронлар.**

Шундай қилиб, қайнана-қайнатасиз, келин-куёвсиз хонадон деярли йўқ. Шундай экан, улар ўртасидаги муносабат ўзаро ҳурмат, садоқат, самимийлик, вафодорлик асосига қурилган бўлмоғи керак. Тотув оила эса бахт-саодат, ширин турмуш, узоқ умр, гаштли-нашъали ҳаёт демакдир.

**Малик МУРОДОВ,
филология фанлари
доктори.**

БОЛАЛАР РУҲИЙ ОЛАМИДА

РАҲМАТ

Трамвай вагонига бола кўтарган ёш аёл кирди, унга дарров жой беришди. Аёл ўтирмасданоқ қўлидаги ўғли чучук тил билан: «лахмат» деди. Буни кўрган йўловчилар жилмайишди, аёл эса кулиб деди:

—Раҳматни мендан олдин айтиб қўйдинг-а, Дилшод.

—Ўғлингизни жуда яхши тарбия қилаётган экансиз,—деди кўзойнак таққан киши.

— Мен ўргатган эмасман,—деди аёл табассум билан, — биз трамвайда кўп юрамиз, одамлар бизга жой беришади, у менинг раҳмат деганимни кўп эшитади.

«ЧИРОЙЛИ!»

Вали шўхлик билан қичқириб, хонтахта атрофида югураётган эди, кўзи телевизор экранига тушиб, тўхтаб, жим бўлиб қолди. Боланинг диққатини тун манзараси ва музика ўзига тортган эди. Туман, сув, ой, қорайиб кўринган дарахтлар. Бундай қараганда, бу ерда болани қизиқтирадиган ҳеч нарса йўқ. Лекин Вали гўзалликни ҳис этди. У шўх ўйинини бирдан ташлаб, шу ондаёқ бу гўзалликка берилди.

—Қаранг дада, қаранг,—деди ҳаяжон билан Вали, — жуда ям чиройли, а! Тўғрими, дада?

—Ҳа, жуда ҳам чиройли, одам кўриб мазза қилиб дам олади.

Т. РАСУЛЕВ тайёрлаган.

ОҚШОМ НАСИБАСИ

КАРАМ СОМСА

Карамни майдалаб чопасиз, унга пиёз, туз-қалампир, жизза ёки ёғ аралаштирасиз. Тайёрланган хамирдан жилд ясаб қийма соласиз, тугилган сомсани газ духовкасидаги лаппакларга қўйиб ёки тандирга ёпиб пиширасиз. Карам сомсанинг хамири учун: бир кило ун, икки стакан сув, икки чой қошиғида туз, 30 грамм хамиртуруш кетади.

Қиймасига: бир килограмм карам, 4—5 бош пиёз, бир стакан жизза ёки 200 грамм қўй ёғи керак бўлади. Туз ва қалампир таъбга кўра солинади. Қийма селлироқ бўлсин десангиз, бир дона помидорни эзиб қўшиб юборинг.

* * *

ЯХНА ШОЛҒОМ

Шолғомни артиб, кўндалангига парракпаррак қилиб кесасиз, юзига туз сепасиз ва мантиқасқонга солиб буғда пиширасиз. Пишиш муддати йигирма минут. Иссиқ шолғомни ликопчаларга териб, юзига сариёғ суртасиз ва олиб қўясиз. Шолғом яхна овқат сифатида дастурхонга тортилади.

Бунга 2 килограмм шолғом, бир чой қошиғида туз, 2 ош қошиғида сариёғ ишлатилади.

Муқимий номидаги Ўзбек Давлат музикали театри ижодкорлари Тўлқиннинг Тошкент метро қурувчилари ҳаёти ва меҳнатини акс эттиришга бағишланган «Олтин камар» пьесасини саҳналаштирди.

СУРАТДА: шу спектаклдан бир лавҳани кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

И. Печерникова

ҚАЛБ САХОВАТИ

Бундай эркинлик, бемалоллик ота билан онанинг болалар ички дунёсини тушуниши ва уларнинг имкониятларига тўғри баҳо бериши учун ҳам катта аҳамиятга эга эди. Ўз болаларининг бутун ички сирларини сира яширмасаларгина уларни тушуниш осон бўлади. Бола қатъий йўл-йўриқлар, огоҳлантиришлар, таҳдидлар билан чеклаб қўйилса, унинг характеридаги ўзига хос хусусиятларни чуқур кўриш ва баҳолаш мумкин эмас. Бундай шароитда бола ўзини тўла намоён қила олмайди. Аммо дадил, мароқли ўйинда унинг характери, ақли барқ уриб ривож топади!

Ульяновларнинг ота-онаси болаларнинг ўйинлари ва кўнгил очишларига ҳалақит бериш у ёқда турсин, балки кўпинча ўзлари улар билан бирга ўйнашарди. Шуни ҳам айтиш керакки, Мария Александровна билан Илья Николаевич, Анна Ильиничнанинг таъбири билан айтганда, болаларнинг раъйига қарашмас, балки улар билан ҳақиқатан қизишиб ўйнашарди, худди болалардек астойдил қувонишарди.

Болалар улғаяётган сари ўйинлар хилма-хил ва мазмундор бўлиб борарди. Ота-она болалар билан биргалашиб ўйнаганда болаларда инсоний шаън, босиқлик, ҳалоллик, одоб, адолат, виждон ва шу сингари фазилатлар қандай намоён бўлишини кўрардилар, шунингдек уларнинг характеридаги ўзини тута билмаслик, қизиққонлик, ўзига бино қўйиш каби камчиликларни сезиб, бу нуқсонларни тузатишда хушмуомалалик билан кўмаклашишарди. Ульяновлар оиласида ота-она билан кичик болалар ўртасидаги зоҳирий бирликнинг сирини балки ана шу биргаликда ўтказилган ўйинлар ва кўнгил очишлардан қидириш керакдир.

Аммо ҳам кичик болалар, ҳам катта болалар билан ўйнаш оддий иш эмас. Ота билан она болалардан ўйин қоидаларига албатта риоя этишни талаб қилишарди, лекин ўз маслаҳатлари, йўл-йўриқларини мажбуран қабул қилдиришмасди, хатога йўл қўйганларга таъна этишмас, бўшлик қилган болалардан хафа бўлишмасди. Улар ўйин завқли, қувонч бағишлайдиган, хушчақчақ бўлиши кераклигини тушунишарди. Шундагина болаларда зарур ҳолларда ўзини тута билиш ва оғир аҳволдан мустақил тарзда чиқиш, янги ўйинларни ўйлаб топиш иштиёқи вужудга келади. Бу эса ўз-ўзини тарбиялаш, ташаббусни ривожлантириш, ирода кучини намоён қилиш одатини вужудга келтириш сари олиб борадиган йўлдир.

Кичкинтойлар солдатчалар ўйнашни ёқтиришарди. Володянинг ўзи қоғоздан солдатчалар ясаб, уларни рангли қаламлар билан бўярди. Икки армия: бири Володяда, иккинчиси укаси Митяда бўларди. Солдатчалар оёғининг учидаги қоғоз букиб қўйилгани туфайли тикка турарди. Бу букманинг ҳажми қатъий белгиланган — ҳар иккала армияда бир хил, аммо солдатлар ва генераллар учун ҳар хил эди. Генераллар оёғидаги букма кенгроқ бўлгани учун улар барқарорроқ эди.

Дмитрий Ильич ўз хотираларида ҳикоя қилишича, Саша, Володя, Митя, Аня ва Оля солдатчаларни бир вақтда ўйнашарди. Саша рангли қоғоздан қирқиб солдатчалар ясашни ҳаммага ўргатган эди. Қоғоздан қирқиб отлар ҳам ясаларди ва уларга солдатчалар миндириб қўйиларди. Отлиқлар каттароқ қилиб қирқиларди. Ўйновчилардан ҳар бири майдонга ўнўн бештадан солдатча қўйиларди. Ва улар кичкина резина копток билан уриб йиқитиларди. Йиқилган фигуралар ўрнига запасдан янгилари қўйиларди. Одатда ўйинни ошхонада ўтказишарди.

Ўйин вақтида болаларнинг қизиқишлари, майиллари ва билимлари намоён бўларди. Сашанинг армияси — Гарибальди бошчилигидаги итальянлар, Володяники — Авраам Линкольн бошлиқ америкаликлардан иборат эди. Аня билан Оля армияси Наполеон Бонапартга қарши курашган испан ўқчилари эди.

Болалар «шўх казаклар» ўйинини ҳам севишарди. Володя ва унинг тоғаваччаси узун ёғоч найза билан қуролланиб, далалар, ўтлоқлар ва жарликларда югуриб юришарди. Баъзи жойларда дам олиб ўтириб, халатачадаги сабзавот ва меваларни ейишарди. Володя ҳамиша ўйинга қизиқарли тус бера оларди. У ҳар бир кишига адабиётдаги бирор қаҳрамон номини олишни таклиф қиларди.

«Бир жойда ўтириб» ўйналадиган ўйинлар ҳам завқли бўлиб, уларда катталар ҳам иштирок этишарди. Одатда бу ўйинлар боғда ўтарди. Ота-оналари билан ўйнаш имкониятидан мамнун бўлган болалар югуриб бориб стул ва табуреткаларни келтиришарди. «Омоним» ўйнашарди. Бирор киши нарига кетар, қолганларининг ҳаммаси тўғри келадиган «омоним» сўзларни ўйлаб топишарди.

Яна бир ўйин бор эди. Саволларга «ҳа» ёки «йўқ» деб жавоб бериб, кўнгилда ўйланган одамни таниб олиш керак бўларди. Кўнгилда ўйланган одамнинг характерли хусусиятларини топиш керак бўларди. Саволлар қуйидагича бериларди:

— Шу кишими?
— Йўқ.
— Боғдами?
— Ҳа.

Сўнгра болалар қуйидаги саволларни беришарди:

— Кўйлаги кўкми?
— Белбоғида гул борми?

Кўпинча саволларга ҳазилкашлик туси бериларди.

— Қўрқоқ эмасми?
— Зеҳнлими?

Ибтидоий одам эмасми? (Мария Александровнанинг жияни Николай Веретенниковни шундай деб аташарди, чунки у кўлда қамишдан ясалган елканли солда сайр қиларди).

Н. И. Веретенников кейинчалик ҳикоя қилишича, бу ўйинда одатда Володя ҳаммадан ўзиб кетарди: ҳамма топишмоқларни дастлабки сўздан топар, ўзи эса шундай муғомбирона саволларни берардики, бу нарсадан ҳамма хахолаб кулиб юборарди.

Бир куни тоғаваччалардан бири ҳақида топишмоқ берилди. Бундан сал илгари у тўққизта ўй ўрдагини отиб қўйган эди, шундан кейин у нўноқ овчи лақабини олган эди (маълумки, уй ўрдаклари милтиқ овозидан қўрқишмайди, шунинг учун уларни хоҳлаганча отаверишмумкин). Володя дарҳол фаҳмлаб олдида, бундай деб сўради:

— Кўнгилда ўйланган киши ёввойи ўрдаклар тўққизинчи ўқдан кейингина учиб кетади, деган фикрда эмасмикин?

Ўйин қатнашчиларининг хушчақчақ кулгиси Володянинг топағонлигини яна бир бор тан олинганини билдирарди.

Яна шундай ўйин ҳам бор эди: бирор киши китобдан бир жумлани ўқиб берарди, топишмоқни топувчилар асарнинг автори ва номини айтишлари керак эди. Аввалига Крилов масалларинигина олишарди, кейинчалик бошқа адабиёт классикларининг асарларини ҳам оладиган бўлишди.

Шарада ҳам тез-тез ўйнаб туришарди.

Бу ўйинларнинг ҳаммаси юзаки қараганда оилавий кўнгил очиш бўлиб туюларди. Ваҳоланки уларнинг катта педагогик моҳияти бор эди. Улар болаларни ота-она билан яқинлаштирар, оила барча аъзоларини бир-бири билан яқинлаштирар эди. Улар ота билан онага фарзандларидан ҳар бирини яхшироқ билиш ва уларни чуқурроқ тушуниш имконини берарди. Чунки бу ўйинларда болаларнинг дадиллиги ёки журъатсизлиги, ўткир ақли ёки сусткаш мулоҳазаси, топағонлиги ёки фаҳмсизлиги, сўзга бой ёки камбағаллиги, билим доирасининг кенг ёки торлиги, ўз фикрларини баён қилишда гапга чечанлиги ёки нўноқлиги, муғомбирлиги ёки ғоят софдил эканлиги, иззатталаблиги ёки тортинчоқлиги намоён бўларди.

ЎЗ-ЎЗИНИ КАМОЛ ТОПТИРИШ

Мария Александровна билан Илья Николаевич Ульяновлар ўз фарзандларида ўз-ўзини доимо камол топтириб бориш эҳтиёжини тарбиялай олдилар.

Инсоннинг ўз-ўзини камол топтириши ижобий фазилатларни, доимо ҳосил қилиб ва ривожлантириб, айни вақтда ўз камчиликларини йўқотиб боришдан иборатдир. Болаларда камчиликлар эса ҳатто яхши оилавий тарбия шароитида ҳам бўлиши мумкин. Ўсаётган кишининг шаклланиш жараёни ниҳоятда мураккаб ва хилма-хил бўлиб, унга кўплаб четдан ва шу жумладан салбий таъсир кўрсатилади. Бу таъсирларнинг айримлари психикага чуқур сингиб қолади. Ҳар бир жонли зотда бўлганидек болада ҳам ўзгармайдиган, қотиб қолган ҳеч бир хислат бўлмайди.

Ульяновлар болаларининг хатти-ҳаракатларини эътибор билан кузатиб боришар ва уларнинг камчиликларини сезиб олишарди. Уларни бартараф этиш учун одоб билан ва айни вақтда қунт билан кураш олиб боришарди.

Кичкинтой Володя дарсларни кўпроқ ўтириб тайёрлашига эришиш учун Илья Николаевич уни ўз кабинетига олиб кирар ва жиддий фикр юритишга мажбур этадиган саволлар берарди. Володя ҳамма нарсани ўзлаштириш ва ёдда сақлаб қолиш унча оддий иш эмаслигини тушуна бошлар эди. Мария Александровна ўсмир Володяга соғлиқ учун зарарли эканини тушунтириб, чекишни ташлашга даъват этмоқчи бўлди. Бу гап унга унча таъсир қилмаётганини кўриб, унинг папирос чекиши оилага моддий жиҳатдан зарар етказишини, у эса ҳали пул топадиган бўлмаганини айтади. Бу гап Володяга таъсир қилди.

[Давоми бор].

[ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида].

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

К. РАҲИМОВА: Мени бир масала қизиқтиради: айтингчи, балоғатга етмаган ёшлар учун ҳафталик иш соатлари қанча бўлиши керак?

Жавоб: 15—16 ёшдаги йигит ва қизлар учун иш вақтининг узлуксизлиги бир ҳафтада 24 соатдан ошмаслиги керак. 16 ёшдан 18 ёшгача бўлганлар учун эса бу рақам ҳафтасига 36 соатдан ошмаслиги лозим. Агар ўсмирлар ҳафтада беш кун ишласалар, уларнинг сменаси юқорида ёшлари кўрсатиб ўтилган йигит ва қизлар учун белгиланган соатлардан келиб чиқиб, беш ёки етти соатдан ошмаслиги даркор.

∴ ∴ ∴

Ш. ҲАМИДОВА: Завод ва фабрикаларда ишлаётган ишчи аёллар ўз малакаларини оширишда бўлган вақтларида уларга қандай миқдорда ҳақ тўланади? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг ишлаб чиқаришда банд бўлган ишчиларни тайёрлашни янада такомиллаштириш ва уларнинг малакасини ошириш тадбирлари тўғрисидаги қарорида 8 ёшгача болалари бўлган ишчи аёлларнинг ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда малакасини ошириш ва уларни қайта тайёргарликдан ўтказиш аниқ белгилаб қўйилган. Ана шу малака ошириш даврида бундай ишчи аёлларнинг ўртача ойлик маошлари сақла.иб қолади.

∴ ∴ ∴

Р. ОБИДОВ: Менга уруш ветеранлари Совет комитетининг адресини беришингизни сўрайман.

Жавоб: Уруш ветеранлари Совет комитети 121019. Москва шаҳри, Гоголь хиёбони 4-уйда жойлашган. Ўзингизни қизиқтирган барча масалалар бўйича бу ерга мурожаат қилишингиз мумкин. Ана шу комитетнинг Тошкент секцияси шаҳримизнинг Парадлар хиёбонидаги кўп қаватли маъмурий бинонинг рўпарасидаги уйда жойлашган.

• • •

М. САЪДИЕВА, Б. РЎЗИЕВА: Бизларни «Марҳабо, талантлар!» серияси остида чиқарилаётган грампластинкаларнинг янги сонлари қизиқтиради. Айтингчи, унинг 20-сони савдога чиқдими?

Жавоб: Бутуниттифоқ «Мелодия» грампластинкалар фирмаси «Марҳабо, талантлар!» сериясидаги пластинкаларнинг 20-сонини савдога чиқарди. Ундан М. Самандарова ва И. Бойжонов ижросидаги қўшиқлар ўрин олган. Шунингдек, бу пластинкада бир неча халқ куйлари ҳам бор.

∴ ∴ ∴

Н. ҒУЛОМОВ: Китобларни почта орқали юборадиган Москвадаги китоб магазинларининг адреслари керак эди. Илтимосимни бажо келтирсангиз.

Жавоб: Москва шаҳрида турли хил китобларни почта орқали китоб мухлисларига жўнатадиган ўнлаб магазинлар мавжуд. Шу магазинларнинг адресини билмоқчи бўлсангиз, шаҳримизнинг Волгоград кўчасидаги 10-«а» уйда жойлашган китобларни почта орқали юборадиган магазинга ташриф буюринг. Шу ерда Сизга барча маълумотларни беришади.

∵ ∵ ∵

Ш. МАННОПОВ: Ўн саккизга тўлмаган ёшларга отпускалар беришда бир қатор имтиёзлар бор экан. Шу имтиёзлар нималардан иборат?

Жавоб: Ўзбекистон ССРнинг Меҳнат қонунлари Кодекси 86 ва 207-моддаларига мувофиқ 18 ёшга тўлмаган ишчи ва хизматчиларга ҳар йилги отпускалар ёз пайтида ёки уларнинг хоҳишига кўра йилнинг истаган пайтида берилиши мумкин.

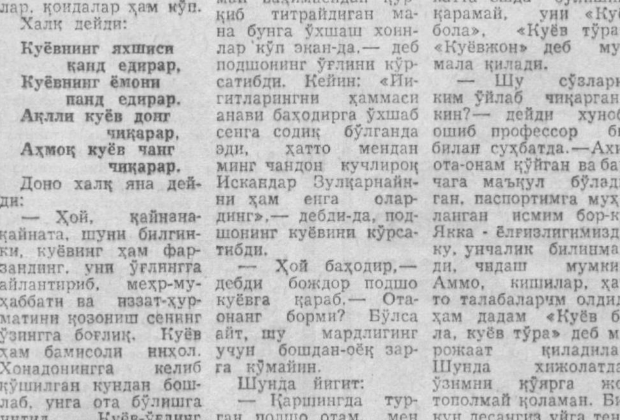

«Қара, чиройли расм экан». О. Цой фотоэтюди.

Чет эл юмори

БЕЗОВТА КЎНГИЛ

Ярим кечаси бир машҳур врачнинг уйида телефон жиринглади. Унга қандайдир нотаниш қиз қўнғироқ қилаётган эди:

— Алло, доктор! Биласизми, негадир кўнглим безовталаниб, ҳеч уйқум келмаяпти.

—Тинчланинг, қизалоғим, сира ҳаяжонланманг. Бунинг давоси осон. Ҳозир алла айтишим билан ухлаб қоласиз!

ЯЛҚОВ

Хонаки итни уй ишларини бажаришга ўргатолмай хуноб бўлаётган хотинини кўрган эр, уни бу беъмани машғулотдан айнатишга уринди:

—Жонгинам, ўзингни қийнаб нима қиласан, кўряпсан-ку, бир соатдан бери қимирламай ётибди.

—Ҳеч қиси йўқ, тез кунда сизга ўхшаб оёғи чаққон бўлиб қолади бу итнинг. Ахир менга уйлангунингизгача сиз ҳам ялқовликда ундан қолишмас эдингиз-ку!

ТАЛАБНОМА

—Газетадан нимани қирқаяпсан?

—Хотинини уч талоқ қилмоқчи бўлган бир кишининг талабномасини...

—Ие, нега хотини билан ажралишмоқчи экан?

—Хотини ҳар куни унинг чўнтагини ковлаштираркан.

—Қойил, сенга талабноманинг нима кераги бор?

—Чўнтагимга соламан..

М. ШОМАНСУР
таржимаси.

ҒОЛИБЛАРГА—МУКОФОТ

КПССнинг XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақага қўшилган Ўзбекистон геолог-разведкачилари план топшириқларини ҳамда оширилган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли равишда адо этдилар.

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида учинчи кварталда эришилган юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичлари учун СССР Геология министрлиги ва геология-разведка ишлари ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари «Самарқандгеология», «Ўзбекнефтегазгеология» ва «Ташкентгеология» ишлаб чиқариш бирлашмаларига топширилди.

Республика социалистик мусобақасининг учинчи квартал якунларига кўра, Ўзбекистон ССР Геология министрлиги ва геология разведка ишлари ишчилари касаба союзи Ўзбекистон республика комитетининг кўчма Қизил байроқлари «Ўзбекгеофизика» Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективига ҳамда «Самарқандгеология» бирлашмаси Зарафшон геология — геофизика экспедициясига берилади.

СТОМАТОЛОГИЯ ПОЛИКЛИНИКАСИ

Қадимий Қуванинг архитектура ансамблига яна бир икки қаватли бино қўшилди. Бу қишлоқ стоматология поликлиникасидир. Поликлиника бир кунда 400 беморни қабул қилишга мўлжалланган.

Янги даволаш муассасасида хирургия, терапия, ортопедия ва болалар бўлими, рентген кабинети, тиш протези лабораторияси бор. Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчиларини қабул қилиш учун махсус кабинетлар ажратилган.

(ЎзТАГ).

• *Тарих ва маданият ёдгорликлари*

ХОРАЗМЛИК ҲОФИЗ ШОИР

Абдураҳим Ҳофиз Хоразмий... XIV аср охири—XV аср бошларида яшаб, ижод этган. Бу шоирнинг асарлари ҳозиргача кенг китобхонларга таниш эмас эди. Шоирнинг шеърлари тўпламини Ўзбекистон ССР фанлар академиясининг қўлёзмалар институти нашрга тайёрлади.

Шоир Хоразмда туғилган ва айни куч-қувватга тўлиб, истеъдоди барқ урган бир даврда қадрдон юртини ташлаб кетишга мажбур бўлган. У асарлари ўзбек адабиётининг бебаҳо хазинасидан ўрин олган ва халқ ардоқлаб ўқийдиган Ҳайдар Хоразмий, Саид Аҳмад, Лутфий, Атойи, Гадойи, Яқиний, Амирий, Хўжандий каби шоирлар ижод қилган даврда яшаб ўтган. Бугунги кунда олимлар ихтиёрида бўлган Ҳофиз Хоразмийнинг абадий меъроси ҳам катта аҳамиятга эгадир. Шоирнинг мураккаб тақдири туфайли унинг номи ва 37 минг шеърий мисрадан иборат «девон» қўлёзмаси беш аср мобайнида одамлардан пинҳон қолган.

Ҳофизнинг номи, унинг қасида, ғазал, рубоийлари беш йил муқаддам тиклана бошлади. Профессор, адабиётшунос, олим Х. С. Сулаймонов (қўлёзмалар институти ҳозир унинг номи билан аталади) Ҳиндистондаги давлат ва хусусий кутубхоналарда форс, араб ва турк тилларидаги китобларни ўқиди. 80 мингдан зиёд картотейкани кўздан кечирди ва тасодифан Ҳайдарободдаги музейлардан бирида Ҳофизнинг турк тилида ёзилган «девони»ни кўриб қолди.

Ҳофиз... Шарқ адабиётида энг машҳур бўлган номлардан бири. «Қори» маъносини билдирувчи бу ном адабий доираларда шу қадар кенг тарқалиб кетдики, кўплаб шоирлар ўзларини Ҳофиз деб атай бошладилар. Англиядаги «ислом» энциклопедиясида 156 та ҳофиз номи бор. Лекин улар орасида Ҳайдарободдаги «девон» муаллифи—Ҳофиз Хоразмийнинг номи йўқ эди.

«Мени ҳайратда қолдирган дастлабки нарса шу бўлдики, деб ҳикоя қилган эди Ҳиндистондан қайтиб келгач Х. С. Сулаймонов кутубхонадан олган «девон» қўлёзмаси ўзбек тилида, бизга, XX аср кишиларига тушунарли бўлган адабий тилда ёзилган эди. Гўзал, қалб кўри билан ёзилган мисралар... Мен шафқатсиз вақт аямаган, қоғоз қуртлари кемирган ниҳоятда нозик, юпқа саҳифаларни эҳтиёткорона, авайлаб очиб ўқирдим. XV асрда ёзилган бу «девон» саҳифаларини кўздан кечира туриб, ноёб хазина, шу пайтгача маълум бўлмаган ажойиб ижодий мулк қўлимга тушганлигига тобора кўпроқ ишонч ҳосил қила бошладим.

Тадқиқотчи яна кўп йиллар иш олиб борди, «девон» шеърий сатрларини бошқа шоирларнинг шеърлари билан синчиклаб солиштириш учун сермашаққат меҳнат қилди.

Ҳа, ҳақиқий бебаҳо хазина топилди. Шоир, унинг номи беш юз йилдан буён қоронғуликда ётган шеърлари китобхонлар билан юз кўришди. «Ҳофиз Хоразмий покизаликни, келажак туҳфасини, олижанобликни изла» —шоир ўзига шиор қилиб олган бу ҳаётий насиҳатлар битилган қадимий шеърий саҳифаларни энди ўқувчилар авайлаб варақлайдилар.

Қўлёзмалар институтининг илмий ходими Сулаймонова Фозила Комиловна хоразмлик шоир шеърларини нашрга тайёрламоқда. «Биз Ҳофиз Хоразмий қачон туғилганлигини, нима учун она юртини ташлаб кетганлигини аниқ билмаймиз, дейди Фозила Комиловна, фақат шеърларигина унинг таржимаи ҳоли саҳифаларини ўрганишга ёрдам беради».

Темурланг лашкарлари Хоразмни талонтарож қилган, Урганч шаҳрини вайронага айлантирган давр эди. Ҳофиз ўзининг қалб кўри билан битган саҳифалари унинг ўз Ватани учун жон куйдирганлигидан, қайғурганлигидан далолат беради. Душман кулини кўкка совурган бу ерларда унинг истеъдодига ўрин йўқлигини тушунган шоир ўз Ватанини тарк этиб, сарсон-саргардон юрт кезади. У Шерозга келиб муқим қолади. Ҳофиз асарларидан бири бу вақтда шоир 70 ёшларга яқинлашиб қолганлигини билиб олиш имконини беради. Шерозда яшар экан, у севимли юртини қўмсайди.

Фозила Комиловна тахмин қилишича, Ҳофиз Хоразмийнинг Ҳайдарободдаги қўлёзмаси унинг автобиографик асаридир. Шоирнинг ўзи бу асарига бир неча марта тузатишлар киритган. Бу «девон»нинг қандай қилиб Ҳиндистонга, Ҳайдаробод шаҳрига келиб қолганлиги номаълум ҳозиргача.

Ҳофиз Хоразмий ўз даврининг, Навоийгача бўлган адабий даврнинг тараққийпарвар намояндасидир. У севги-муҳаббатни, озодликни, бахтли ҳаётга интилишни куйлаган, жонажон ўлкага бўлган меҳр-муҳаббатни тараннум этган шоирдир. Ўзбек олимлари Шарқ шеъриятининг барча жангларида қалам тебратган шоирга, унинг ижодига иккинчи марта ҳаёт бахш этишди. Рассомлар унинг бўлажак китобини ўтган замонлар миниатюраларида акс эттирилган бадиий нақшлар билан безадилар. Китобнинг биринчи варағида ўрта аср хаттоти дастхатидек қилиб, Ҳофиз Хоразмий деб ёзиб қўйилган.

(ЎзТАГ).

СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводининг маданият саройи агитколлективи репертуари ранг-баранг ва мазмунлидир. Тракторсозлар агитколлективининг олиб бораётган иши мақтовга сазовор бўлмоқда.

СУРАТДА: агитколлективнинг саҳнага чиқиш пайти.

М. Нуриддинов фотоси.

• Сўраган экансиз...

ЎРТА ОСИЁДА ЯГОНА

Ҳурматли редакция! Биз М. Тошмуҳамедов номли Тошкент грампластинкалар заводида тайёрланган пластинкаларни катта қизиқиш билан харид қиламиз. Лекин ана шу заводнинг тарихи ҳақида жуда кам маълумотга эгамиз. Газета саҳифасида корхонанинг тарихи ва 1980 йилда ишлаб чиқарилаётган янги грампластинкалари ҳақида маълумот берсангиз.

Ш. Тожиев, К. Жўраев, Л. Камолов ва бошқалар.

Мухбиримиз Тошкент грампластинка заводида бўлиб, газетхонларнинг саволларига батафсил жавоб беришни завод директори Ю. В. Кратковдан сўради.

— СССР Халқ Комиссарлари Совети кўрсатмаси билан Тошкентда граммофон пластинкалар заводи қуриш, — деб ҳикоя қилади Юрий Всеволодович, — Ўрта Осиё республикалари халқларининг маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлди.

Корхона дастлабки грампластинкани 1945 йилнинг 1 августида ишлаб чиқарди. Шуниси қувончлики, завод ишга тушган биринчи кунданоқ Ўрта Осиё халқлари музика маданиятини тарғиб этишга катта аҳамият берди. 1945 йил тайёрланган биринчи пластинкаларга СССР халқ артисти Ҳалима Носирова ва бошқа таниқли санъаткорлар ижро этган қўшиқлар ёзилди. Шунингдек, ажойиб истеъдод эгаси, халқ ҳофизи Мулла тўйчи Тошмуҳамедовнинг овози ёзилган пластинкалар чиқарилди. 1969 йили эса заводга ана шу буюк санъаткорнинг номи берилди.

Корхона йил сайин кенгайиб, технология жараёнлари такомиллашиб боряпти. Маҳсулот сифати яхшиланяпти. Шу кунларда ишчиларнинг қўл меҳнатини енгиллаштириш мақсадида оғир ишларни автоматлаштириш ва механизациялаш ишлари олиб бориляпти. Асосий пресслаш цехи ва босмахона реконструкция қилиняпти.

Завод дастлабки пайтда бир йилда юз мингтадан сал ортиқроқ пластинка ишлаб чиқарган бўлса, бу йил охиригача салкам 22 миллионта «куйловчи ликопча» тайёрлайди. Бугунги кунда узоқ муддат айланувчи ва стереофоник грампластинкалар ҳам ишлаб чиқариш ўзлаштирилган.

Шуни ҳам эслатиб ўтиш керакки, ҳозир мамлакатимизда бешта грампластинка заводи бор. Булар Москва, Ленинград, Рига ва Апрелев шаҳарларида жойлашган. Бешинчиси, яъни Тошкент грампластинкалар заводи Ўрта Осиёдаги ягона ана шундай корхонадир. Шу боисдан ҳам корхонада русча, ўзбекча, тожикча, туркманча, қозоқча ва қирғизча грампластинкалар ишлаб чиқариляпти. 1980 йилнинг ўзида фақат ўзбек тилида 26 номдаги салкам юз мингта «куйловчи ликопча»лар тайёрланди. Янгиликлар орасида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» асарлари ёзилган учта альбом бор. «Ўзбек поэзияси антологияси», кекса санъат усталари, ўзбек эстрада музикаси туркум пластинкалари тингловчиларга туҳфа этилди. «Табассум» туркумига кирувчи ҳажвий ва кулгили қўшиқлар ҳам музика ихлосмандларига манзур бўлди.

Яқин кунларда корхонамиз 1981 йилда савдо тармоқларига чиқариладиган грампластинкаларни ишлаб чиқаришга киришади. Биз ўнинчи беш йилликни катта зафарлар билан якунлаётган халқимизга манзур бўладиган «куйловчи маҳсулот» ишлаб чиқаришни янада кўпайтирамиз.

Дам олиш пайтида, дўстлар даврасида истаган пластинкани танлаб, куй ва қўшиқ тинглаганга нима етсин!

ҲАР ТЎҒРИДА

БИР ҲАРФЛИ НОМЛАР

Дунёда шундай номлар борки, улар бир ҳарфдан иборат. Масалан, Норвегияда А деган шаҳар бор. Каролина оролларидаги аҳоли истиқомат қиладиган жойнинг номи И. Францияда Ю. деган қишлоқ бор.

Ватанимизда айрим дарё ирмоқлари номи ҳам бир ҳарфдан иборат. Чунончи, Меденга қуйиладиган Вашни дарёсидаги И, Печора ҳавфазасида Ю, Обь дарёсининг қуйи оқимида Я ирмоқлари бор.

ЭНГ ОҒИР МАРЖОН

Дунёда энг оғир маржонни XX асрнинг бошида Конго дарёси ҳавзасида яшаган монго қабиласига мансуб негрлар таққан. Бундай маржоннинг оғирлиги ўн икки килограмм экан.

КУЙЛОВЧИ ҚУДУҚ

Болгариянинг Хлевена қишлоғида куйловчи қудуқ бор. Ундай вақти-вақти билан нафис куй таралади. Қудуқ суви гоҳ кўтарилиб, гоҳ пасайиб туради. Олимлар қудуқнинг куйлаш сирини аниқлашди, маълум бўлишича, қудуқдаги сув камайганда анча юқоридан тушаётган томчилар қудуқ тубига урилиб, куй ҳосил қилар экан.

ДАСТЛАБ ҚЎЛГА ЎРГАТИЛГАН

Уй ҳайвонлари дастлаб бундан 9 ярим минг йил муқаддам Эроннинг Загрос деган вилоятида пайдо бўлган. Узоқ вақтдан бери ҳукм суриб келган бу маълумот шу ёшдаги тупроқ қатламида мавжуд бўлган гулхан излари ёнидан топилган ҳайвон суякларига қараб чиқарилган эди.

Яқинда америкалик бир гуруҳ тадқиқотчилар бу маълумотга янада аниқлик киритиш мақсадида изотоп усулидан фойдаландилар. Бу усул суяклар ёшини бевосита суяк тўқимасидаги асосий органик модда бўлмиш коллаген таркибига қараб аниқлашдан иборат. Маълум бўлишича, бундан қарийб 10 минг йил муқаддам Загрос тоғларида дастлаб фақат эчки қўлга ўргатилган экан. Қорамол, қўй ва чўчқа эса 9 минг йил аввал Жануби шарқий Европада уй ҳайвонига айлантирилган.

◆ МЕНИНГ МИЛИЦИЯМ

ЖАСУР СТАРШИНА

Калинин майдони Тошкентдаги энг гавжум жойлардан бири. Катта бозор шу ерда. Биров ўз маҳсулотини сотмоқчи бўлса, биров харид қилгани келади. Кўпчиликнинг ўртасида милиция кийимидаги кишини дарҳол пайқаб олиш қийин. Аммо бирор безори ёки кайфи ошган учраб қолса, унинг олдида дарҳол милиционер М. Нуриддинов пайдо бўлади.

—Ҳали бирорта ҳам безори ўз қилмиши учун жавоб бермасдан кетган пайт бўлган эмас,—дейди Муҳиддин ака.

Ўша куни милиция старшинаси М. Нуриддинов шогирди С. Турдиқулов билан бирга Латвиядан келган икки меҳмонга метронинг энг яқин станциясига қандай бориш кераклигини тушунтирди. Кейин эса кутилмаганда тўқ ранг камзулли ёш йигит шошиб келди-да, ресторан томонни кўрсатиб, ҳаяжонланиб гапира бошлади: у шу даржада ҳаяжонланган эдики, дастлаб унинг сўзларидан ҳеч нарса тушуниб бўлмади. Старшина унинг гапларидан илғаб олган бирдан-бир фикр уни тунаб кетишгани эди.

—Йигит, шошмасдан гапиринг,—деди унга сокинлик билан Нуриддинов. — Бу қандай бўлганлигини аниқ тушунтириб беринг.

Ниҳоят шу нарса маълум бўлдики. Шавкатга (йигитнинг исми шундай эди) ресторанинг кийимлар қўйиладиган жойида икки номаълум киши пичоқ ўқталиб қўрқитган ва унга қўлидан никоҳ тилла узуги ва соатини ечиб беришни мажбур қилган эди.

—Гардероб хонада ҳеч ким йўқмиди?

Ҳамма гап ҳам шунда-да. Ҳеч ким йўқ эди.

—Улар қайси томонга бекинишди?

Залга кириб кетишди.

—Хўш, Собир, энди нима қиламиз?—Старшина шундай деб ўртоғига мурожаат этди.

— Шароитни баҳолаб, нима қилиш кераклиги ҳақида ўйла.

— Менимча, энг аввало, район милиция бўлимига бу ҳақда хабар қилиш, хизматчилар чиқадиган эшикни беркитиш, шундан сўнг эса залга кириб, хўрандаларни яхшилаб ўрганиш керак. Азият чеккан киши кўрсатган хусусиятларга биноан ўғриларни аниқлаш лозим.

—Тўғри. Мен залга кираман, сен эса қолган тадбирларни амалга ошир. Кейин бу ерга келасан. Ҳа, яна бир нарса—ошпаз Баҳодирга айтиб, дружиначилардан ҳам кимнидир чақиришни ва у билан ресторанннинг бошқа эшикларини ҳам бекитишни унутма...

Муҳиддин Нуриддинов ўзининг иш фаолиятида ҳамиша оталиғидаги кишиларни тажрибасидан баҳраманд этиб боради. Тажриба албатта, бўлиб ўтган воқеаларнинг айнан ўзи орқали қўлга киритилади. Муҳиддин ака ҳаётида бундай мисоллар жуда кўп. Унинг тажрибасидан ўрганиб, милиция хизматида бўлган ходимларнинг кўпчилиги эндиликда офицерлар, айримлари эса бўлинма раҳбарлари бўлиб етишишди. Милиция капитани Р. Холиқов, М. Гайсин, милиция лейтенанти Р. Мамадалиев ва бошқалар ўзларининг биринчи мураббийларини доимо ҳурмат билан тилга олишади. У билан учрашганда унинг оқ кўнгиллиги, шу билан бирга талабчанлиги учун миннатдорчилик билдиришади. Шу сифатлари билан у ёш милиция ходимларини барча кутилмаган тасодифларга тўла тайёр бўлишга, бу борада муҳаббат билан фидокорона меҳнат қилишга ўргатди...

Музика авжига чиқарди, официанткалар, столлар ва рақсга тушадиганлар орасида эпчил ҳаракат қиларди. Нуриддинов залдагиларни секин кўздан кечира бошлади. Музика тинди, рақсга тушаётганлар ўз жойларига ўтиришди.

—Ана у,—деди бутун зал бўйлаб қичқириб юбормоқчидек старшинани қўлидан тутган камзулли йигит. У чиқиш эшиги олдидаги қиз томон йўл олаётган узун сочли йигитни қўли билан кўрсатарди.

М. Нуриддинов камзулли йигит билан уларга рўпара чиқишди. Милиция ходимини кўрган узун сочли йигит қизни оро йўлда қолдириб тез орқага бурилди ва хизматчилар чиқадиган эшикка кириб кетди.

—Собир, тез марказий чиқиш жойига боргин,—деди старшина ва номаълум киши изидан юрди.

Барча хизмат хоналарини кўриб чиққан Муҳиддин ака марказий чиқиш жойига келди. Аммо узун сочли номаълум шахс йўқ эди.

—Ҳожатхоналарни ҳам кўздан кечириш керак. Эҳтимол у ўша ердадир, деб тахмин қилди Нуриддинов.

Ҳақиқатан ҳам номаълум киши ўша ерда экан.

—Ўзи нима гап? Ҳаққингиз йўқ, деб гап бошлади номаълум шахс.

—Гражданин, биз билан юринг,—деди жиддий оҳангда старшина ва унинг қўлидан тутди. Дружиначилар ҳам унга ёрдамга келишди.

—Ўртоқ майор,—дея милиция старшинаси М. Нуриддинов район милиция бўлими навбатчи бошлиғига доклад қилди.—Ўғри тутилди.

Шундай қилиб, навбатчи старшина сезгирлик ва аниқ иш юритиши туфайли жиноятчини ўз пайтида қўлга олди. Унинг 30 йиллик хизмат фаолиятида бундай мисоллар жуда кўп.

М. МАДАЛИЕВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси бўлими бошлиғининг ўринбосари.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/XI да **Келинлар қўзғолони**, 15/XI да **Шошма куёв**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—13/XI да **Шаҳзода ва етим қиз**, 14/XI да **Тўйдан олдин томоша**, 15/XI да **Тошкентнинг нозанин маликаси**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/XI да **Кўзингни каттароқ оч**, 14/XI да **Тўй муборак, қари қиз**, 15/XI да **Чандиқлар**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **«Шимпанзелар цирки» аттракционининг гастроллари** (19.30).

КИНО

13 НОЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ҚОНУН НОМИ БИЛАН» — **Қозоғистон.**

«СУД ОЛДИДАН» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«ҚИЙИН ДАРСЛАР» — **Кўкча.**

«ҲАЁТИМИЗ ҚОМУСИ» — **Ҳамза номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ПОЛИЦИЯ КОМИССАРИ АЙБЛАЙДИ» — **Санъат саройи** (16.30, 18.15, телефон 44-39-51).

«ОКЕАНДАГИ ОДАМЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), «ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИНИНГ АХБОРОТИ» — Тошкент Советининг 50 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 78-47-25).

«ИЗҚУВАР» — **К. Ерматов номли** (12, 15, 20.45).

«АКВАНАВТЛАР» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

14 НОЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ЮРАКДАГИ ИЗ» — **Қозоғистон.**

«СУД ОЛДИДА» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«АРАЛАШИГА» — **Пионер.**

«ҲАЁТИМИЗ ҚОМУСИ» — **Ҳамза номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ПОЛИЦИЯ КОМИССАРИ АЙБЛАЙДИ» — **Санъат саройи** (11, 13, 14.45, 16.30, 18.15, телефон 44-39-51).

«РЕВАНШ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ОКЕАНДАГИ ОДАМЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20).

«ИЗҚУВАР» — **К. Ерматов номли** (12, 15, 20.45).

БАЛИҚ ДАСТУРХОНИНГИЗНИ БЕЗАЙДИ

БАЛИҚ—ЛАЗЗАТЛИ, ТУЙИМЛИ ВА ФОЙДАЛИ ТАОМ.

Қовурилган, қиймаланган, пиширилган, зира қўшиб сиркаланган, дудланган балиқ. Балиқ пироги, котлети, тефтели, дўлмаси ва ҳоказолар. Агар балиққа турли хил қайла, гарнир, махсус тайёрланган сабзавот, кўкат қўшилгудек бўлса, киши иштаҳасини янада очиб юборади.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

Собир Раҳимов райпишчеторгига қарашли магазинларда ҳар куни тирик балиқ (толстолобик) **савдога қўйилган.**

Толстолобик балиғини пиширилган ҳолда бўлганидек, совуқ ҳолда ҳам дастурхонга тортиш мумкин. Суяги олиб ташланган балиқ гўшти майин ва лаззатли бўлади, А, Б, Д, Е витаминларига бой, 8—13 процент мойи бўлиб, уни организм яхши ҳазм қилади.

ҚАДРЛИ УЙ БЕКАЛАРИ!

Балиқдан таом тайёрлашнинг кўпгина сирлари бор. Ундан турли мамлакатларда турлича таом тайёрланади.

Жаҳон халқлари ошхоналарида тайёрланадиган бир неча рецептларни тавсия этамиз.

РУСЧА ЎРАБ ПИШИРИЛГАН БАЛИҚ

Тозаланган балиқни бўлакларга бўлиб тузланади, мурч сепиб, урвоққа буланади. Пиёзни майда қирқиб, енгилгина ўсимлик мойига товлаб олинади. Балиқ бўлакларини товага ёки тўрт бурчакли тунука товага қўйиб устидан пиёздоғни, унинг устидан озроқ ўсимлик мойи ва сув қуйилади, духовкага қўйиб 20 минут пиширилади.

Дастурхонга қовурилган ёки қайнатилган картошка қўшиб тортиш мумкин.

АРАБЧА ПИШИРИЛГАН БАЛИҚ

Тозаланган балиқни елкасидан дум томонига қараб иккига бўлинади, туз ва мурч сепилади, яссиланган бўлакларни тўрт бурчакли мойланган тунука товага қўйилади, устидан бир қатор пиёз ва бир қатор помидор терилади. Шундан кейин духовкага қўйиб ўртача оловда 30 минут пиширилади.

РУМИНЧА ПИШИРИЛГАН БАЛИҚ
(томат қайла қўшилган совуқ балиқ)

Балиқни тозалаб, ўртача бўлакларга бўлинади, тузлаб, тўрт бурчакли мойланган товага қўйилади, устидан қайла қуйилиб, токи у тайёр бўлгунга қадар духовкага қўйилади.

Қийма қуйидагича тайёрланади: пиёзни қовуриб, устидан қизил вино, томат, лимон, лавр япроғи, мурч ташланади.

Бир килограмм балиққа—уч ош қошиқда ўсимлик мойи, уч бош пиёз, бир қадаҳ қизил вино, бир ош қошиқда қуюқ томат, олти япроқ лимон, икки япроқ лавр, туз ва мурч таъбга яраша.

Балиқларни қуйидаги магазинлардан харид қилишингиз мумкин:

13—2/1-Қорақамиш массиви;
32—2/4-Қорақамиш массиви;
48—1/4-Қорақамиш массиви;
54—1/1-Қорақамиш массиви;
69—2/4-Қорақамиш массиви;
71—2/3-Қорақамиш массиви.

СОБИР РАҲИМОВ РАЙПИШЧЕТОРГИ.

«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

Ю. А. ГАГАРИН НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ТЕХНИКУМИ

ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРАДИ

Олти ойлик тайёрлов курсларига 8 ва 10-синф ҳажмида маълумотлилар, ҳамда кундузги мактабларнинг 8 ва 10-синфларида ўқиётганлар қабул қилинади.

Машғулотлар 1 декабрдан бошланади ва рус ҳамда ўзбек тилларида олиб борилади.

Курсларга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: техникум директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси (кундузги мактаб ўқувчилари учун ўқиш жойидан справка).

Ҳужжатлар техникум биносида (II қават 205 хонада) **ҳар куни соат 14.00 дан қабул қилинади.**

Справкалар бўйича қуйидаги адресга мурожаат қилинсин:
Тошкент шаҳар, Куйбишев кўчаси, 12-уй, телефон 33-89-23.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

13 НОЯБРЬ—ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси.

18.20 «Миллионлар ленинча университети». «Социалистик экономикани бошқариш. Асосий фондлардан фойдаланиш самарадорлиги». Кўрсатувда академик В. М. Глушков иштирок этади. Кўрсатувни СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси П. Г. Бунич олиб боради. 18.55 «Дарслар тайёрланмайдиган мамлакатда». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Оптимистик трагедия». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.15 «Нима? Қаерда? Қачон?». Телевизион викторина. 23.15 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Зенит» (Ленинград) —«Динамо» (Киев). Ленинграддан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар», 23.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Янгра, қўшиғим» (такрорий). 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сенинг замондошинг». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ёзувчи ва замон». Раҳмат Файзий. 20.30 «Ахборот». 20.50 КПСС XXVI СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ. Эфирда—Украина телевидениесининг программаси. 21.30 Москва. «Время». 22.15 КПСС XXVI СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ. Эфирда—Украина телевидениесининг программаси (давоми). Кўрсатув тугагач—кўрсатувлар программаси.

14 НОЯБРЬ—ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси.

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.15 «Жонажон ўлкамда». Фильм-концерт. 10.25 «Оптимистик трагедия». Бадиий фильм. 12.20 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 Жаҳон Тинчлик кенгашининг 30 йиллигига бағишланган ҳужжатли фильм. 15.40 Сенинг ленинча кутубхонанг. «Давлат ва революция». 16.10 Шостакович номли квартет чалади. 16.40 «Ёш спортчининг катта майдони». 17.10 «Подмосковье учрашувлари». 17.40 «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Усталар шаҳри». Бадиий фильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Жасорат». 20.00 СССР халқ артисти Н. Ткаченко ижросида романслар. 20.30 «Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари». Пенза областидаги «Ардинский» совхозининг чорвачилик комплекси коллективи ҳақида. 20.45 «Бугун кечқурун—Фернандель» туркумидан телевизион бадиий фильм. «Даҳшатли тун». «Италия—Франция). 21.30 «Время». 22.15 «Эрмитаж». XVIII аср иккинчи ярмида Франция санъати. 22.45 «Дунё воқеалари». 23.00 «1980 йил қўшиқлари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — СКА («Ростов-Дон»). Танаффус пайтида (22.45) — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.45 «Мерос қолган қаср». Ҳужжатли фильм. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Яшаш учун кураш ва табиий танлаш». Биологиядан ўқув кўрсатуви (рус.). 12.00 Болалар учун. «Бойчечак» (такрорий). 12.30 «Яшаш учун кураш ва табиий танлаш». Биологиядан ўқув кўрсатуви. 13.00 «Гўзалликка ҳадя эт!». Телевизион ҳужжатли фильм. 13.10 Ёшлик студияси кўрсатади. «Ватанпарвар». 13.40 «Замандаш». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун программа (қозоқ тилида).

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Болалар учун мультфильм. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари». 19.00 «Партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Ўзбекистон Композиторлар союзининг пленуми. Программада С. Юдаков, М. Тожиев, Ф. Яновский, С. Жалилнинг симфоник асарлари. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон Композиторлар союзининг пленуми. Программада С. Юдаков, М. Тожиев, Ф. Яновский, С. Жалилнинг симфоник асарлари. «Баҳор» концерт залидан трансляция пайтида ёзиб олинган. 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 22.45 «Эртага премьера». Кинокўрсатув (рус.). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Немис тили. 20.55 «Сарой таклиф қилади» (рус.). 21.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия. 22.25 «Музли зулматни ёриб». Телевизион бадиий фильм (рус.).

«Ўзбекистон» нашриёти коллективи нашриёт ходими М. Мажидхўжаевага онаси

Зебихон РАСУЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ бет

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83, совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

13 НОЯБРЬ, 1980 й. №Р—14210 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2271.